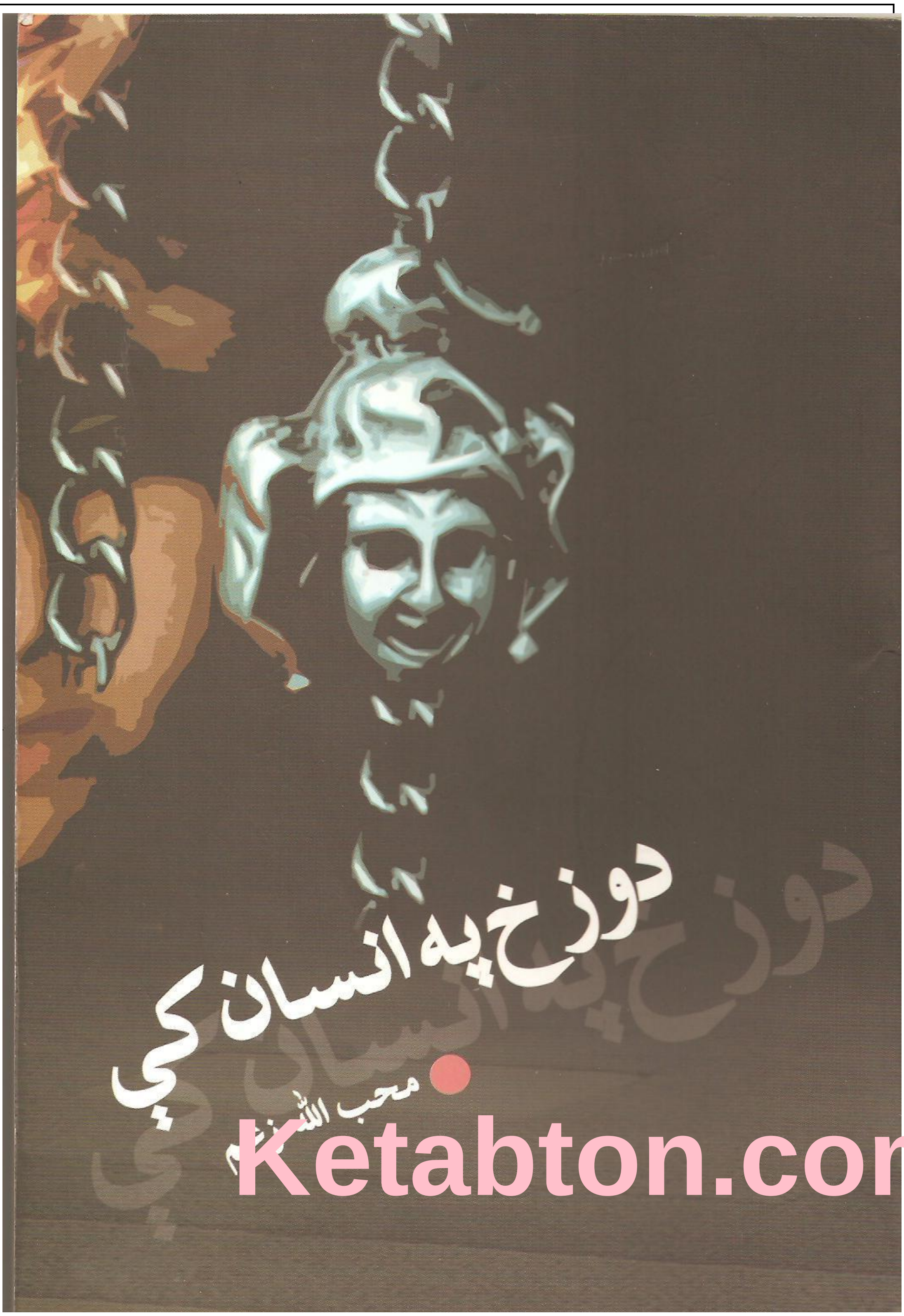

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوزخ په انسان کې

د لنډو کیسو ټولګه

لیکوال: محب الله زغم

خپرندوی: د افغانستان قلم ټولنه ۱۳۸٦

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځانمرګی

_ ډاکتر صایب ! هله تلوار وکه،

_ اوهو حاجي ملا صایب! خیریت خو به وي؟

_ خبره له خیریت نه تېره ده. کوچنیان مې درته راوستلي. هله ژر کوه چې مري.

ډاکتر حاجي ملا سره په بېړه روان شو. ناروغه په یوې بړستن کې ننغاړل شوې د کټنځي پر غولي پرته وه. ناروغه یې د حاجي ملا او د هغه د مور په مرسته پر مېز پورته کړه. د هغې رنګ تک سپین اوښتی و. سترګې یې پټې وې. خبرې یې نه شوای کولی. د شونډو سره یې ورک وو. ورو ورو یې سا کښله. ګوندي د سا ایستلو توان یې هم نه درلود.

ډاکتر د هغې نبض او فشار وکوت خپل ستاتسکوپ یې د هغې پر سینه دې خوا هاخوا وګرځاوه. لابراتوار والا یې مرستې ته وروباله او ورته ویې ویل: مریضه ډېره کمخونه ده. نه نبض لري، نه فشار. ته یې وینه واخله. هیموګلوبین یې وګوره. زه به ورته یو پلازما سیروم ولګوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لابراتوار والا په ډېرې سختۍ سره د ناروغې په يوه لاس کې يو رګ پيدا کړ. پلاستيکي ستن يې ورولګوله. په بمبه کې يې نيمه سي سي وينه ترېنه واخيسته. ډاکتر ورته سيروم ولګاوه. څو پيچکارۍ يې هم ورګډې کړې.

ډاکتر وپوښتل:

ـ حاجي ملا صايب په دې باندې څه شوي دي؟ دا خو له وينو بيخي خلاصه ده.

ـ داسې ده چې وړمه ورځ نه، لات وړمه ورځ يې کوچنى پيدا سو. بيا يې وينه نه ګيرېدله. وينه دغسې ترېنه تلله. برايې بيا د نمونې يوه ټوټه شپوه سوه. اوس يې وينه ګير سوې خو دا يې هم له پښو غورځولې ده.

ـ نو ولې دې وختي نه راوستله؟

ـ ما وې خداى به ښه کړي.

ـ داسې کارونه کوئ. مريض چې ښه له کاره وباسئ بيا يې ډاکتر ته بيايئ.

په دې وخت کې لابراتوار والا کاغذ په لاس راغى او ويې ويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ هیموګلوبین یې درې ګرامه دي.

ـ هو ما هم همداسې اټکل کړی و چې همدومره به وي.

حاجي ملا وپوښتل: ایموګولبین څه شی دی؟

ـ د وینې ډېره مهمه برخه ده. سړی په همدې بانـدې ژونـدی وي. درې ګرامه خو ډېر کم دي.

ـ نو څومره باید وي؟

ـ تر دوولسو پورته.

ـاوس یې نو چاره څه ده؟

ـ بله چاره نه لري. چاره یې بس دا ده چې وینه ورته ورکړئ.

ـ څوک؟ زه؟

ـ ته یا بل څوک. د هر چا وینه چې ورسره سازه شي.

ـ زه خو وینه نسم ورکولی. ورم کال ټپـي سـوی وم. ډېـره وینـه رانه تللې وه. اوس هم مریض یم.

ـ ته د ورم کال خبره اوس کوې؟ اول خـو سـتا وینـه بـه دومـره وخت کې بېرته پوره شوې وي او بیا مور چې له هر چا وینـه اخلـو،

(c) ketabton.com: The Digital Library

اول يې ښه معاينه کوو چې کومه ناروغي ونه لري يا ترې وينه اخيستل ورته تاوان ونه کړي.

د حاجي ملا مور هم په دې خبرو ځان ورګډ کړ: نه، نه ډاکتر صايب! پام کوه چې زما د زوی وينه وانخلې.

ـ ولې مورې دا نو کوم تاوان لري؟

ـ څنګه تاوان نه لري؟ دا د پوجيو وخت وګوره او وينه اخيستل وګوره.

ـ ګوره ادې ورته هېڅ تاوان نه لري. وينه يې ببرته په دريو مياشتو کې پوره کېږي. که داسې ونه کړو مريضه مو مري.

ـ مړه دې سي د ښځو نو څه کمی ده. بله به ورته وغواړم.

په دې وخت کې عبدالهادی هم راورسېد، د ناروغې ورور. ښه دنګ، ښکلی، ښايستوکی ځوان و. سپين مخ، نری ږيره، نري برېتونه، په رنجو تورې سترګې. د سپين پاج لنګوټې ورسره ډېر خوند کاوه. کلاشينکوف يې پر اوږه و. د مرميو څو ججوري يې په پرتله کې پراته وو. هغه له نورو طالبانو سره د کجکي په کمربند کې پروت و. اوس هم له خط نه راغلی و. له ډاکتر نه يې وپوښتل: خور مې څنګه ده؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ وضع يې ډېره خرابه ده. همدا اوس مې حاجي ملا ته همدا خبره کوله چې بايد يــو يا دوه کسان خامخا خپله ويــنه ورته ورکي خو حاجي ملا درګرده لګيا دی چې زه خو وينـه نـه ورکـوم. څه ښه شو چې ته راغلې.

ـ نو زه به څه وکم؟

ـ وينه به ورکې. نور نو څه؟

ـ زه؟ نه ډاکتر صايب! هر څومره پيسې چې لګېږي، ورکـوم يـې خو وينه نه ورکوم.

ـ دا د پيسو کار نه دی. وينه خو کومه دوا نه ده چې پـه پيسـو يې واخلو.

ـ وينه به د بل چا نه واخلو، پيسې به ورته ورکړو.

ـ په دې کلي کې به څوک پيدا شي چې خپلـه وينـه ورکـړي؟ ستا چې خپله خور ده، په کيسه کې يې نه يې نو بل يې څـه پـروا کوي؟

ـ زه يې نه سم ورکولی.

ـ ولې؟ ګوره خور به دې مړه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ مرګ او ژوند د خدای له طرفه وي.

ـ بېشکه. خو موږ هم باید خپل بنده‌ګي کوښښ وکو.

ـ د چا چې وخت پوره وي. زما او ستا په کوښښ هم څه نه کېږي.

ـ ته څه خبر یې چې د دې وخت به پوره وي که نه؟

ـ که وخت یې نه وي پوره، بې له وینو هم ژوندی پاتې کېږي.

ـ ته ولې دومره ډارېږې؟ هلته طالبانو سره خط کې پروت یې. شپه ورځ دربندې د مرمیو باران وي. که هلته ولګېږې نو پوهېږې چې څومره وینه به درنه لاړه شي؟

ـ هلته مې چې هر څومره وینه وبهېږي، هغونه اجر لري.

ـ نو یو څوک د مرګ نه ژغورل اجر نه لري؟

ـ ما درته وویل چې مرګ او ژوند د خدای په لاس کې دي. زه او ته نه څوک وژلی سو او نه یې بچ کولی سو.

ـ ترجمه دې ویلې ده؟

ـ خود مې ویلې. تا غوندې خو مې د کفر مکتوبونه نه دي ویلي. پوره اوه کاله مې مدرسه کې سبقان ویلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ ښه نو د دې ایت ترجمه راته ووایه چې فرمایي:

و من احیاها فکانما احیا الناس جمیعا

ـمعنا یې دا ده: او چا چې ژوندی کړ یو نفس، لکه ژوندی کړی یې چې ټول عالم وي.

ـ ښه نو دا کار اجر لري، که نه؟

ـ ته دې خپله ډاکتري کوه. ستا سر په دې خبرو نه خلاصیږي. دغه ایت په قران کې فقط یو ځل راغلی خو د جهاد په باب تر سلو زیات ایتونه سته.

ډاکتر غوښتل چې ځواب یې ورکړي چې د حاجي ملا مور ناري کړې: هله ژر کوئ. دلته راسئ.

درې واړه په منډه کوټې ننوتل. د ناروغې سا ختلې وه. سیروم یې بند شوی و.

ډاکتر په بېړه د هغې پر سینه خپل ستاتسکوپ وگرځاوه بیا یې د دواړو لاسونو ورغوي د هغې پر سینې سر په سر کېښودل او په زوره یې کښته خوا ته زور وکړ. دا کار یې شپږ واري تکرار کړ. بیا یې د هغې سر شا ته قاط کړ یوه سپینه ټوټه یې پر خولې ورکېښوه. په یوه لاس یې پوزه وربنده کړه. خپله خوله یې پر ټوټې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټينګه ولګوله او خپله سا يې د هغې خولې ته ورپو کړه. دا کار يې د سترګو په رپ کې وکړ. بيا يې شپږ واري پر سينې زورونه وروکړل او بيا يې خولې ته سا ورپو کړه.

پوره لس دقيقې همداسې لګيا و. خو آخر يې په نهيلۍ خپل کار بند کړ. له سر او مخ يې خولې بهېدلې. معلومېده چې ډېر ستړی شوی و. په سترګو کې يې وير ښکارېده.

حاجي ملا ته يې وويل: خبره خلاصه ده.

ځو شېبې ټولو لکه يخ چې وهلي وي. په خپلو ځايونو ولاړ وو. د هر يوه په ذهن کې ځينې خبرې وې. ډاکتر خواشينی و. د حاجي ملا او عبدالهادي بېرحمۍ ته فکر وړی و. ځان يې هم ګرم باله چې ځنګه يې هغوې ته قناعت نشو ورکولی. ولې دا ښځه مړه شوه؟ په لړو وينو يې ژغورل اسان وو. ځان سره يې ويل کاشکې د طب پر ځای مې د منطق کتابونه لوستي وای. زما منطق څومره کمزوری دی. د ملايانو منطق بيا څومره قوي دی. ځوانان د دوي په وينا له خپلو سرونو او خپلو وينو تېرېږي خو زه چې غواړم د چا ژوند وژغورم، زما په وينا څوک يو څاڅکی وينه هم نه ورکوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حاجي ملا هم خپه و. چورت يې واهه چې تېر کال د ترياکو خوند نه و. ده ته په زکات کې ايله دوه منه ترياک رسېدلي وو. سږ هم ترياکو مرض کړی نو د بل واده پيسې به له کومه کړي.

د عبدالهادي چورت دومره خراب نه و. د هغه په خيال کې د جنت باغونه شنه کېدل. حوري، غلمان، د مېوو باغونه، د شېدو رودونه، د شرابو حوضونه. هغه سبا ښار ته تله واسکټ يې همدا اوس اغوستی و. سبا د باغ پل سره د ملي اردو کاروان تېرېده او ده ورباندې ځانمرگی برید کاوه.

کابل _ ده افغانان. آريا کلينيک

۱۳۸٦ - ۰۳ - ۱۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

تــمـدن (ت. م. د. ن)

نور احمد غرغښت د ښونځي په اداره کې ناست و. مخې ته یې د مېز پر سر شل ـ پنځه ویشت ورقې پرتې وې. دا د زده کوونکو د کورنۍ دندې کاغذونه وو چې ده د کتلو لپاره راوړې وې. مخکې تر هغې چې ړومبۍ پاڼه وګوري. ډېر خوشحال و. د دې پاڼو د کتلو لپاره یو ډول تلوسې او هیجان اخیستی و. لاسونه یې رېږدېدل. زړه یې درزېده. په لړزاندو لاسونو یې د خپلې کورتۍ له جېب نه د عینکو ډبلۍ راویست. خلاص یې کړ او ذره بینې عینکې یې په سترګو کېښودې.

په تېرو څلوېښتو کلونو کې چې دی ښوونکی و. ډېر ځلې په هم داسې حال لیدل شوی و. استاد غرغښت د کلماتو د تجزیې او په تورو وېشلو او د هر توري لپاره د مانا را ایستلو ته ډېره لېوالتیا درلوده. مثلاً د انګرېزي ټیچر کلمه یې داسې په تورو وېشله:

Teacher

T = talent

E = educated

(c) ketabton.com: The Digital Library

A = able

C = careful

H = honest

E = expert

R = responsible

همدارنگه د پښتون کلمې ته یې دغه مانا جوړه کړې وه:

پ = پـتمن؛ ښ = ښـاغلی؛ ت = توریـالی؛ و = وفـادار؛ ن = ننګیالی

ده په هـمدې توګه ډېـرو کلمـاتو لپاره په زړه پورې مـاناوې جـوړې کـړې وې او دا ځـل یې خپلـو شاګـردانـو ته دنده سپارلې وه چـې د «تـمدن» کلمه تجـزیه او د هـر تـوري لپاره یې یوه مناسـبه مـانا پیدا او په کاغذ کې یې ولیکي. د تمدن کلمه د اسـتاد لپـاره ډېـر اهمیت درلود. هغه له تمدن سره ډېـره مینه درلوده او هر وخت به یې د خپل هیواد د لـرغوني تـمدن په بـاره کـې خبــرې کولــې. خـپلــو شاګردانو ته یې هم یوازیــنی نصیحت دا و چـې د خپلـو پلرونو په شان دې زیار وباسي تر څو د خپل هیواد له لاسـه تلـلي ویاړونه بېرته ژوندي کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

استاد ړومبۍ ورقه راواخیسته. په حیرانتیا سره یې وکتل چې شاګرد یې د تمدن کلمه داسې په تورو وېشلې وه:

ت = توپک   م = مرمۍ   د = دښمن   ن = نسکور

په پای کې یې لیکلي و: یانې د توپک مرمۍ دښمن نسکوروي.

دویمه ورقه یې راواخیسته. په کې داسې لیکل شوي وو:

ت = توپ   م = مرمۍ   د = دیوال   ن = نړول

یانې د توپ مرمۍ دیوالونه نړوي.

دریم زده کوونکي بیا داسې لیکلي وو:

ت = تانک م = ماین د = درب   ن = نسکور

یانې: تانک پر ماین وخوت. درب یې وکړ او نسکور شو.

یوه بل زده کوونکي چې پلار یې پخوا مجاهد و. دغه کرښې کښلې وې:

ت = تَیَاره [د طیاره نا سمه املا]

م = مجاهد

د = دافع هوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ن = نسکور

یانې: تیاره =طیاره مجاهدینو د دافع هوا په ډزو نسکوره کړه.

د هرې ورقې په کتلو د استاد پر تندي یوه بله ګونځه هم زیاتېدله. د خوشالۍ احساس یې په نهیلۍ بدل شوی و. اوس یې هم زړه په تېزۍ درزېده خو نه د تلوسې او هیجان له امله بلکې د هغه درد له امله چې د خپل زړه په تل کې احساساوه. د وخت په تېرېدو نه پوهېده. د نورو استادانو خبرې چې په اداره کې ناست وو. د ده تر غوږونو نه رسېدلې. د چاپېریال سره یې اړیکه شلېدلې وه. په ځان کې ډوب و او د ځانه سره کرار کرار د شونډو لاندې بونګېده. له ډېرې چوپتیا نه وروسته یې په لوړ اواز په داسې یوه لهجه چې ګوندې سرمعلم به هم په موضوع خبر وي وویل. سرمعلم صایب! دا شاګردان هم والله که ګرم وي. دوی هغه وختونه نه دي لیدلي چې پلرونو به یې د بودا مجسمې جوړولې. دوی یوازې دغه وخت په یاد لري چې بودا په کې ړنګه شوه.

۰۹،۲۵، ۱۳۸۵

هلمند کجکی

(c) ketabton.com: The Digital Library

خندا

نن د هغـو دریـو تنـو د وژلـو وار و. هغـوی مـو پـه دلارام کـې نیــولي وو. ســړک یــې جــوړاوه. درې واړه افغانــان وو. خــو لــه هندوستانیانو سره یې کار کاوه. زموږ مشر ملا هیبت اخنـد وایـي: «څوک چې له کافر سره په دوستۍ کې درې گامه واخلي. د هغـه او د کافر مرگ یو شی دی.»

ملا هیبت اخند هم عجیبه سړی دی. دوه کاله کېږي چې زه یـې انډیوال یم خو تر اوسه مې د هغه خندا نه ده لیدلې. نه خاندي نه له چا سره ټوکې کوي. هغه څه کـوې چــې نـور انـډیوالان هـــم ټوکو ته نه پرېږدي. وایي چـــې دا لهـو و لعـب دي او لـهو و لعب ناروا دي. په نه خبره سړي ته د ښځې کنځل کوي. ټول انډیوالان ورنه په ډډه گـــرځي. مـوټـروان او وراره یـې تل ورسـره یو ځای وي خو هغوی هم لکه موږ غوندې ترې ډارېږي.کله چې هیبـت اخنـد په چا قار شي. همدغو دوو کسانو ته امـر کوي چــې پښې یې پـه لنگوټې وتړي بیا د لنگوټې یو سر موټروان او بل سر یې خپل وراره ته ورکـوي چـــې پښـــې یـــې پورتـه ونیســـي. پخپلـه لښـتې را اخلي او تر هغو پورې یې وهـي چـې یـا خـو بیخـي لـه اخ و ټوخـه ولوېږي او یا هـم ســړی بــې سـده شــي. مـا هـــم دوه ځلـــې

(c) ketabton.com: The Digital Library

همداسې وهل خوړلي دي. يو ځل لمانځه ته لــږ ناوخته شوی وم. بل ځل يــې راته امر کـــړی و چــې يو سـړی پر مخ په لغتـو ووهم. ما ويلي وو چې ملا صايب دا خو ګناه ده. بس همـدا خـبره نه وه بلا وه. داسې يې ووهلم چې دوه ورځې مې پښه پر ځمکه نه شوه ايښودلی.

څېره يې خدايي هيبت لري. يوه سترګه يې ړنده ده. وايي چــې پر کوم مين ختلی و. يوه پښــه يــې لــه زنګانه نه غوڅـه ده. د کـيڼ لاس دوې ګوتې يې نشته. د بم وړو وړو پارچو يې له مخ نه غلبېـل جوړ کړی. پر پـزې يـې د کالدانــې يـو غـټ ټـپ پـاتې دی. هـــم کوسه دی هم نيم شونډی. برېتونه يـــې ډېــر نـري دي. غاښـونه يې غټ غټ او کاږه واږه دي. د تندي ګونځــې خو يــې سر و کـال نه ورکېږي. چــې ويده هم وي سـړی تـرې ډارېـږي. پـه ونـه ډېـــر ټيټ دی خو غـږ يې ډډ دی. اورېدلي مې دي چــې په درې کلنی کـې يتيم شوی و. مور يــې بيا خپل لېـوره تـه ناسـته وه. لېـور يــې چرسي و. هيبت به يې هره ورځ واهه. هماغه و چې هيبت له کوره وتښتېد او د بل کلي په دايره کې يې واړول.

د دايرې انډيوالان يې وايي چې هيبت له ځيرې سره نه و جوړ. هر وخت به يې ځان ترې نه ايست خو کله به چې مجبور شو نـو هـم

(c) ketabton.com: The Digital Library

به يې ځيرې راټولولې او هم به يې د شونډو لاندې خلکو ته کنځل کول. اوس هم همدغه خوی لري. نور کنځل يې خير خو د ښځې کنځل چې چا ته کوي. ما ته ډېره غوسه راځي خو له ډاره څه ويلی نه شم.

دا دی راغی. ټولو ته يې په ځير وکتل. بيا يې وويل: لاليه! ورشه هغه سرکوزان راوله.

بنديان يې راوستل. لاسونه يې لنګوټو باندې تر شا تړلي وو. د درې واړو رنګ تښتېدلی و. هيبت خان خو ان پرون د هغو پر مريو چاړه ايښې وه او ورته يې ويلي وو چې سبا به مو مردار کړم. خوارکيان لکه پاڼې رېږدېدل. لکه مال چې قرباني ته يې بيايې. ځانونه يې شاته شاته کول خو زمونږ دوو تنو انډيوالانو ببرته له شا پورې وهل. د ملا هيبت مخې ته يې په ګونډو کړل.

هيبت اخند موټروان باندې غږ کړ: هلکه زما چاړه راواخله.

بنديانو چې د چاړې نوم واورېدل. درې واړو په ژړا شول. ناري سورې يې کولې:

_ ملا صايب! د خدای لپاره رحم وکړه.

_ خدای ته وګوره ملا صايب! کوچنيان لرو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ ملا صایب مره نه کش. نوکریته مېکـنم. بـه لیـاز (لحـاظ) خدا!

خو هیبت اخند لکه چې کوڼ وي. د هغو پر خـبرو یـې بیخـي سر ونه گرځاوه. له موټـروان څخه یـې چاړه واخیسـته. د اول نــفر پـر مری یې کېښوده. هغـه بیـا پـه زاریـو وژړل. پـه ژړه غـوني غـږ یـې وویل: ملا صایب! خدای ته وگوره. زه خو مسلمان یم. خون به مې تر غاړې دې شي. خدای...

نور څه ویلو ته یې پرېنښود. چاړه یې پر مری ور تېره کړه. غاړه یې تر نیمایـي ورغوڅـه کـړه. هغـه شـټنکي وهلـې. لاس او پښـې یـې غورځولې. د ورمېږه له دوو رگونو څخـه یـې وینـې دارې وهلـې. زه ډېر ډارېدلی وم. ما تر اوسه د انسان ځنکدن نه و لیدلی. وژل خو یې څه کوې. زړه مې درزېده. سر راباندې درونډ شـو. لاسـونه مـې رېږدېدل.

هیبت اخند بیا د هغه پر مری چاړه تېـره کـړه. دا ځـل یـې سر لـه ستې نه بیخي جلا کړ. د پرې شوي سر له وېښتانو نه یـې ونیـول. خپلو سترگو ته یې پورته کـړ او کـټ کـټ پـه خنـدا شـو. ډېـر یـې وخندل. دا اول ځل و چې د هغـه خنـدا مـې لیدلـه. سـترگې یـې سرې وې. سږی ترېنه وېرېده. ټولو ته یـې پـه ځـیر وکتـل گونـدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ حال يې زموږ په څېرو کې ليده. په سترګو کـې يـې د ارامـۍ نښې وې. لکه چې مار چـيچلي تـه دې تريـاک ورکـړي وي او درد يې کرار شوی وي. همداسې هوسا شوی و.

د دويم بندي پـر غـاړه يـې چـاړه کېښـوده. سر رابانـدې وڅرخېـد. سترګو باندې مې توره تياره راغله. زه په نورو باندې پوه نشوم.کلـه چې مې بيا سترګې وغړولې. انډيوالان را نه چاپېر وو. يوه انـډيوال راباندې غږ کړ: مامد نسيمه ! پورته شـه چـې دوه لمونځونـه درنـه قضا شول.

کابل

۱۷-۲-۱۳۸٦

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پیر لېونتون

څو اونۍ کېدې چې د کریم خوی بدل شوی و. ډېر وخت به ځان ته یوازې کېناسته. زموږ سره یې ګپ شپ او ټوکې ټکالې کمې شوې وې. د درسو په کیسه کې هم چندانې نه و. هغو ساعتونو ته چې استادانو یې د درس پوښتنې کولې. نه راتله. انګلیسي کورس یې هم پرېښی و. ما څو ځلې ورته ویلي و چې وه ملګریه که مریض یې چې ډاکتر ته دې بوځم. خو هغه به هر ځل ویل چې نه زه بیخي روغ رمټ یم. یوه ورځ چې زه او کریم د لیلیې په کوټه کې یوازې وو. راټینګ مې کړ چې هرو مرو به حال وایې. څه درباندې شوي دي؟

هغه وویل: هېڅ راباندې نه دي شوي.

- نو ولې داسې یو رقم خپه غوندې یې؟

- نه یم. والله که خپه یم.

- پخوا خو داسې نه وې. که کومه ستونزه لرې راته ووایه زه به درسره مرسته وکړم.

- نه بابا ته ولې دومره شله یې. درته ومې ویل چې هېڅ خبره نشته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ گوره له ما نه يې مه پټوه. ريښتيا، مين شوى خو به نه يې؟

ـ نه مې پرېږدې نو. مجبور يم چې درته ووايم. گوره ما د پير لاس نيولى. آغا جان نوميږي. ډېر لوى ولي دى.

ـ دا خو ډېره ښه خبره ده خو بيا نو ولې خپه يې. ولې درس نه وايې. له مور سره ولې خبرې اترې نه کوې؟

ـ ما ته مې هره جمعه کې پير صايب وظيفه راکوي. تر بلې جمعې زه هماغه وظيفه کومه. چې وظيفه کوم بيا نور هېڅ شى خوند نه راکوي.

ـ گوره کريم جانه! هر شى يو حد لري. وظيفه خپل ځاى لري، درس خپل ځاى. په هېڅ شي کې افراط ښه نه دى.

ـ ما ته مې پير صايب ويلي چې وظيفه دې سمه کوه. نورو شيانو پسې مه گرځه. خداى قادر مطلق دى هر څه به درته سم کړي. زه د درسونو هېڅ انديښنه نه لرم بيا به په امتحان کې وگورې چې څوک ډېرې نمرې وړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه ورته تر ماښامه لگیا وم خو هغه له خپل خره نه کښته کېده. لـه هغې ورځې وروسته به یې کله کله د پوهنتون باغچې تـه بـوتلـم او راسـره به یې د زړه خـوالـه وکـړه. پـوهېده چې بل څوک یـې خبرو ته غوږ نه نیسي. په ټولو انډیوالانو کې یې یـوازې لـه مـا سره ډېره لگېده. هغه هم په دې خاطر چې خبرې یې واورم. که ما بـه کوم نصیحت ورته وکړ نو خوا به یې بده شوه. هغه تل را ته د خپل پیر صفتونه کول. نوې نوې خبرې یې زده کړې وې: «فنا فی الله»، «وصلت»، «هاتف»، «غـوث»، «قطـب زمـان» او ډېـرې نـورې خـبرې چې زه یې پر ماناوو چندان نه پوهېدم. هره اونۍ به یې د آغا جان د کراماتو یوه نوې کیسه کوله.

یوه جمعه یې راته وویل چې راځه نن ته هـم راسره لاړ شـه. د پـیر صایب په حضور به دې مشرف کړم. ما هم همدا غوښت چې کومه ورځ دغه پیر وگورم چې څه رنگ سړی دی.

ورسره لاړم. د قلعه مسلم تنگـو کوڅـو کـې څـو وارې ښـي او چـپ لاس ته وگرځېدو تر څـو د آغـا جـان لنگـر تـه ورسـېدو. د سرای د دروازې دواړو خـواو تـه شـپږ شـپږ کسـان لاس پـر سـینه ولاړ وو او راتلونکو کسانو ته به یې «مرحبا! مرحبا! جزاک الله!» ویل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کریم مخکې زه ورپسې انګړ ته ننوتو. ډېره لویه حویلي وه په منځ کې یې د وزیر اکبر خان مېنې د کورونو په شان یوه لوکسه دوه پوړېزه ودانۍ وه. د اول چت دالان په بوټونو ډک و. د یوې لویې کوټې مخې ته مو بوټونه وایستل. د کوټې ور بېرته و خو د جالیو پرده یې ځوړنده وه.

کریم پرده لېرې کړه او ورننوت. ورپسې زه هم ننوتم. د کوټې بر سر کې درې دانې کوربچې سر پر سر پرتې وې او د تخت غوندې ځای یې جوړ کړی و. پر دې تخت باندې یو زېرور ناست و. ږیره یې ډېره اوږده او پاکه وه. مخ یې تک سپین ځلېده. داسې ښکارېده چې په ژوند کې به یې د لمر مخ نه وي لیدلی. برېتونو یې دواړه شونډې پټې کړې وې، خوله یې نه ښکارېدله. څنې یې نږدې تر څنګلو پورې رسېدلې وې. پر تندي یې یوه نرۍ زرغون رنګه ریتاړه تړلې وه. پر غاړه یې ډېرې اوږدې تسبیح چې سرې، شنې، ژېړې، سپینې او زرغونې دانې یې لرلې، پرتې وې. اوږده شنه چپنه یې اغوستې وه. پایڅې یې بډ وهلې وې. یو بالښت یې شا ته او دوه ګردې بالښتونه یې دواړو څنګو ته پراته وو.

د کوټې دواړو اوږدو دېوالونو ته ډېرو زېرورو او څنېورو ډډې لګولې وې. په یوه کنج کې لس دولس کسان د دایرې په شکل سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناست وو او په لوړو اوازونو یې «هل، هو، هل، هو» ویل او لکه فنر غوندې له ملا نه ټیټېدل او هسکېدل.

همدا چې کوټې ته ننوتو، کریم خپل پیر خوا ته په خاپوړو روان شو. کوټه څه کم شل گزه اوږده وه او کریم دا ټول واټن هماغسې په خاپوړو وواهه. پیر ته چې ورسېد، لکه سپی چې د خپل څښتن په پښو پورې ځان سولوي، د پیر په پښو یې خپل مخ او پوزه وموښل.

د پیر په څېره کې یو ډول تکبر ښکارېده. سترگې یې پټې نیولې وې. په گوتو یې د تسبو دانې اړولې. ښه ډېره شېبه وروسته یې سترگې پرانیستلې. د کریم پر سر یې لاس تېر کړ. «جزاک الله» یې وویل بیا یې د پخوانیو اروپایي بډایو ښځو په دود ښی لاس کریم خوا ته ونیو. کریم د هغه لاس په شونډو او سترگو ښکل کړ او بېرته هماغسې په خاپوړو شا ته روان شو. بې له دې چې مخ یې له پیر څخه واوړي، د کوټې پای سر ته راغی او غلی په یوه کنج کې کېناست.

د پیر چې ما ته پام شو په ډډ اواز یې رابانډې غږ وکړ: «مرحبا! مرحبا! راځه د خدای دوسته راځه»

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه په عادي تګ رهي شوم.

ټول ناست کسان سره وبونګېدل:

_ دا بې ادب څوک دی؟

_ ځمکې ته ولوېږه کم بخته!

_ توبه، توبه!

_ استغفرالله! توبه!

_ یا پیره رحم وکړه!

_ یا پیره کرم!

_ یا پیره ورحمېږه چې دا کوټه پر موږ ونه نړېږي!

ما غوږونه کانه واچول او همداسې نېغ پیر خوا ته ورغلم. پیر خپل لاس را اوږد کړ چې مچ یې کړم. خو ما په یوه لاس ورته لاس ورکړ. د پیر شنې اوبلنې سترګې زما په سترګو ښخې شوې. را ته ویې موسل او ویې ویل: پروا نه لري ته نن زما خاص مېلمه یې. راشه! دلته څنګ ته مې کېنه.

د مریدانو شور پورته شو: سبحان الله! سبحان الله! یا پیره صدقه دې شم. یا پیره ډېر مهربان یې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما د سترګو لاندې هم پير او هم مريدان يې څارل. پير يـوه څنېـور ته په سترګو کې اشاره وکړه. هغه راپاڅېد او په څرخېدو او تاوېـدو شو. په لوړ غږ يې شروع کړ: «هل هو. يا پيره يا پيره. هل هو هل»

نورو مريدانو د هغه خبرې ورغبرګولې داسې شور جوړ و لکه د اول صنف شاګردان چې په ښوونکي پسې الفبې تکراروي. سـړی پـوره لس دقيقې تاوېده. اخر کې زما مخـې تـه کېناسـت. سـترګې يـې تکې سرې وې او شا و خوا يې توره کړۍ راتـاوه وه. پـه خولـو لونـد خيشت و. ګرېوان يې تر نامه خلاص و. د نورو په شان يې په غـاړه اوږدې تسـبيح کـوړۍ وې. لمـن يـې د کبابيـانو پـه څېـر سـورۍ سورۍ وه. د خولې نه يې د چرسو او سګرټو بوی راتلـه. څنېـور پـه زوره چيغه وکړه: يا پيره! دغه سړي ستا بې احترامي کړې ده.

پير وويل: پروا نه لـري. نـن يـې اولـه ورځ ده. بيـا بـه داسـې ګستاخي نه کوي.

ـ يا پيره! که زه ورته څه ونه وايم، خدای به رانه خپه شي. يا پيره! ته د خدای محبوب يې. ستا د ازار زور نـه لـرم. پرېـږده چـې دې بې ادب ته سزا ورکړم.

ـ مرحبا! بس دی. ما بخښلی دی. زما پر مېلمه کار مه لره.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څښېور د پير پښو ته ولوېد او په ژړا يې وويل: يا پيره صدقه دې شم. ته څومره مهربان يې.

زه پوهېدم چې دا هر څه د نورو مريدانو د ډارولو له پاره کيږي او پير غواړي چې خپلو مريدانو ته خپل زور وښيي.

غرمه شوه. ګډوه او چيلمچي راورسېدل. د پير لاسونو ته يې اوبه واچول. بيا يې د چيلمچي اوبه په يوه سطل کې چې تر نيمايي له اوبو ډک و، توې کړې. مريدانو پر سطل بريد جوړ کړ. له هرې خوا نارې پورته کېدې «ما ته يې راکړه.»، «يو غوړپ دې خوا ته را تېر کړه.»، «باداره! چې زه دې هېر نه شم.»

هر چا ته به چې په ګيلاس کې يو غوړپ اوبه ورسېدې، نو مخ قبلې ته به ودرېد او د بسم الله پر ويلو به يې خولې ته پورته کړ.

ډوډۍ مو وخوړه. پر دسترخان باندې د هر څه پرېماني وه. سپله وريجې، درې رقمه غوښې او څو رنګه ميوې. دسترخان چې ټول شو، ساعت ته مې وکتل. پوره يوه بجه وه. پير ته مې وويل: آغا صايب! د جمعې ورځ ده. د لمانځه وخت دی. که دې خوښه وي چې جومات خوا ته ورشو. پير

(c) ketabton.com: The Digital Library

وویل: لمانځه ته؟ آغا باداره ته دا خوارکی پوه کړه. لکه چې موږ یې نه یو پېژندلي.

آغا بادار چې زما په اند د آغا جان ورور او معاون به و، وویل: د خدای دوسته! لمونځ خو پر عامو خلکو باندې فرض دی. دا د خواصو دېره ده. موږ شپه او ورځ له خدای سره یو. زموږ سترګې، لاسونه، پښې، زړه او ټول اندامونه د خدای ذکر کوي. پیر صایب خو په خلوت کې ورسره مستقیماً خبرې کوي. موږ اهل الله یو لمانځه ته ضرورت نه لرو.

ما د لمانځه لپاره رخصت واخیست او ووتم. له هغې ورځې وروسته کریم له ما نه هم ګوښه ګرځېده. څو وارې مې هڅه وکړه چې ورسره خبرې وکړم خو ګټه یې ونکړه. هغه ورځ تر بلې لا په خپل ځان کې ډوبېده. سترګې به یې مدام سرې وې. د سمستر د پای ازمویني پیل شوې. کریم د دوو دریو مضمونونو امتحان ورکړ خو بیا ورک شو. نه لیلیې ته راتله او نه پوهنتون ته.

نن مې پس له دوو کلونو هغه ولید. اول سر کې مې بیخي ونه پېژاند خو چې ښه ورته ځیر شوم، پوه شوم چې کریم دی. د سر نه تر پښو پورې په خیرو کې ډوب و. ویښتان یې جاغه او ببر وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګرېوان يې شلېدلی او لمن يې سوری سوری وه. د لستوڼو تڼۍ يې شکېدلې وې. سترګو يې چوخڼې نيولې وې. ږيره او برېتونه يې ببر او خېرن وو. د خولې له کونجه يې ناړې بهېدلې. يوه پايڅه يې کښته بله پورته وه. سترګې يې مخامخ کوم شي ته ځير وې. ما فکر وکړ چې ما ته به ګوري خو له څنګه مې تېر شو او سترګې يې هماغسې يوې نقطې ته نيولې وې. ما وربانديې غږ وکړ خو لکه چې اورېدلي يې نه وي، رانه تېر شو. له هغې خوا دوه کسان راروان وو. يوه يې بل ته وويل: دا دېرشم کس دی چې د آغا جان په لنګر کې ليونی شوی.

کابل

۱۳۸٦ – ۰٤ – ۰٤

(c) ketabton.com: The Digital Library

د فراغت جشن

اجمل ته په ټول ژوند کې دا ډېره مهمه ورځ وه. هغه ورځ چې د لسو کالو را په دېخوا ورته په تمه و. مگر په څېره کې يې د خوښۍ څرک نه لگېده. هغه د لوړو زده کړو وزارت خوا ته روان و تر څو خپل ډيپلوم واخلي. چورت يې واهه.

څه ښه وختونه وو. لس کاله مخکې په همدغو ورځو يانې د حوت د مياشتې په اخرو ورځو کې د کانکور پايلې اعلان شوې وې. يوه ملگري پر اجمل باندې زېرى کړى و چې «اجمله! مبارک دې شه! طب ته کامياب شوى يې.»

هغه پر ځان باور درلود او پوهېده چې ملگرى يې ريښتيا وايي خو بيا يې هم تلوسه لرله چې خپله نتيجه پخپلو سترگو وگوري. وروسته له هغه يې چې خپله نمره ليدلې وه، په ډېرې خوشحالۍ سره خپل کور خوا ته روان شوى و. کله چې کور ته رسيدلى و، ليدلي يې وو چې مور، پلار، خويندې او وروڼه يې ټول گلان په لاس د هغه راتلو ته منتظر دي. هماغه ملگري چې په ده باندې يې زېرى کړى و، کور ته يې هم خبر ورکړى و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه وخت به د پوهنتون د فارغـانو د فراغـت ورځ پـه ډېـرو ډبـډبو لمانځل کېدله. لوکس موټـرونه به يې ګل پـوش کـول. پـه لوکسـو هوټلونو کې به يې محفلونه جوړول. د فارغانو په غاړو کې به ګلان اچـول کېدل. دوی بـه لوکسـې دريـشۍ اغوسـتې وې او ګلپـوش موټرونو به يې د پوهنتـون پـر سـړکونو ګرځيـدل. د دې حالـت پـه ليدو به د اجمل په زړه کې ګرځېدل چې کاشکې هغـه هـم خپـل فراغت په همداسې شان ولمانځي. خـو اوس هغـه وختونـه نـه وو. اوس هـر څـه بـدل شـوي وو. هېڅـا حـق نـه درلـود چـې دريشيـ واغوندي. د محفلونو جوړول خو لويه ګناه وه. علم، پوهه، زده کړه، دې هر څه خپل ارزښت له لاسه ورکړی و. د تنـظيمي جګـړو پـر مهال د کابل پوهنتون پوره درې کاله بند و. اجمـل تـه د طـب اوه کلنــــه دوره لســــو کالـــــو تــــه اوږده شــــوې وه. اجمل خيال پلو واهه چې خپل فراغت لمانځي. په لوکس ګلپوش شوي بنز موټر کې سپور دی. د سړک دواړو غاړو ته ولاړ کسان پر موټر باندې ګلان شيندي.

هـغه هـمداسې په چورت کې روان و چې د يوه موټـر بـريک ځان تـه متوجـه کـړ. د غـږ لـوري تـه يـې وکتـل کـه ګـوري چـې د امـر بالمعروف ډاټسن موټر دی. د موټر له باډۍ څخه دوه تنه طالبـان

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې سترګې يې د ناوې په شان تورې وې او پـر سرونـو يـې د پـاچ سپينې لنګوټې وې، ورټوپ کړل. د هغو څخه يو تن چې کيبل يې په لاس کې و، د اجمل په وهـلو شـروع وکـړ. پنځه - شپږ واره يـې د اجمل پر اوږو داسې سخت سـخت وارونـه وکـړل چـې تـا ويـل د پلار قاتل يې دی.

اجمل چـې اوږې يـې بـد سـوی کـاوه، پـه وارخطـايۍ وويـل: مـلا صايب! څه مې کړي دي چې داسې مې وهې؟

طالب چې غاښونه يې له ډېره قهره سره جنګېـدل، ورتـه وويـل: د کاپر زويه! ته لا خبرې هم کوې! ته څنګه سر تور سر ګرځې؟

اجمل وارخطا شو. خپل سر ته يې لاس يووړ او ايله اوس يې په ياد شو چې له کوره د راوتلو پر وخت يې خولۍ هېره کړې ده.

دواړه طالبان بيا هـم د هـغه په وهـلو لګيا شول او تر هـغې پـورې يې وواهه چې دواړه ښه ستړي شـول. وروسته يې دهغه لاسونه تـر شا وتړل او د موټر باډۍ ته يې واچاوه. د موټر په سيټ کې ناسـت طالب چې نورو ورته حـاجی مـلا صـايب ويـل، مـوټروان تـه وويـل: هلکه! سلماني دوکان ته ورسه چې د دې خنزير سر بـه پـه سـنت برابر کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

موټر حرکت وکړ او څو شیبې وروسته سلماني دوکان سره ودرېد. امر بالمعروف والا اجمل لاس نیولی دوکان ته بوت او ویې ویل: استاذه! د نورو کارونه پرېږده. اول د دغه دوس سر وخریه چې موږ تلوار لروا.

سلمان د «شه صایب» په ویلو د اجمل سر پاک ور وخرییل. کله چې د سلمان کار خلاص شو، طالب اجمل ته مخ ور واړاوه او ویې ویل: د استاذ پیسې ورکړه.

اجمل چې له شرمه یې خپل سر کښته اچولی و، وویل: پیسې راسره نشته.

امربالمعروف والا د هغه له لاسه ساعت خلاص کړ او د سلماني پر مېز یې کېښود. بیا یې سلمان ته وویل: استاذه! دغه سات درسره وساته. چې هر وخت یې پیسې درته راوړې بیرته یې ورکړه.

د سلمان زړه و سو. ساعت یې د اجمل جیب ته واچاوه او ویې ویل: صایب! پروا نه لري. زه اجوره نه غوالم.

طالب اجمل لاس نیولی موټر خوا ته بوت او له حاجي ملا څخه یې وپوښتل: حاجي ملا صایب! اوس ورسره څه وکړو؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

مشر ملا ورغبرگه کړه: تـه ودرېـږه. زه یـو څـو پوښـتنې وکـړم چـې مسلمان دی که کاپر.

د اجمل رنگ تښتېدلـی و. زړه یـې ټکـان کـاوه. ټـول بـدن یـې رېـږدېدل او د درد له لاسه سم نشو درېـدلی. حاجی ملا وپوښتل: لوی الحمد دې زده دی؟

اجمل پوهېده چې طالبان «دعای قنوت» ته لوی الحمد وایـي نـو په ویلو یې پیل وکړ: اللهمه انا نستعینک و نستغفرک ...

حاجی ملا بیا وویل: د جنازې لمونځ ووایه.

اجمل د جنازې لمونځ هم ووایه. حاجی ملا نورو طالبانو ته وکتـل او په ملنډو یې وویل: دا کاپر خـو لکـه چـې اوس مسـلمان شـوی دی.

اجمل وویل: زه همداسې مسلمان پیدا شوی یم.

حاجی ملا چې خپلو انډیوالانو ته یې سترگه وهله، وویـل: اوس به دې مالوم کړم چې ریښتیا مسلمان یې که نه. ښـه نـو تـه را تـه چوبې سنتونه ووایه؟

اجمل په وارخطایی سره حیران حیران وکتل. پـه لړزانـده غـږ یـې وپوښتل: چوبې سنت څه شی دی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

حاجی ملا تندی تریو کړ او ویـې ویـل: ومـو لیـدل چـې دا خنزیـر کاپر و؟ هله موټر ته یې واچوئ. په جیل کې به یې مسلمان کړو.

موټر د امر بالمعروف زندان خوا ته روان شو.

کجکی

۱۱،۱۱،۱۳۸۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

درېمخی

عظیم مې پخوا هم دوه ځلې لیدلی و. هغه پولیس منصبدار و خو ما اول ځل د «شب شعر» په یوه محفل کې ولید. دا د دولس کاله مخکې خبره ده. مشاعرې ته په پولیسي دریشۍ کې راغلی و. پر اوږو یې تورني رتبه او پر سینه یې درې مډالونه ځړېدل. زما څنګ ته ناستو کسانو خپلو منځو کې سره ویل: عظیم باندې خپل یونیفورم ډېر ګران دی. وګورئ چې ان په مشاعرو کې یې هم اغوندي.

یوه بل وویل: وروره! نن سبا خو د همدې رتبو او مډالونو وخت دی او پر هر چا ګران دي.

مشاعره شروع شوه. ویاند په سر کې عظیم ته بلنه ورکړه. هغه خپل شعر ولوست. لهجه یې کابلي فارسي وه. شعر یې ما ته خوند رانکړ. خو یو څو کسانو ورته ډېرې چکچکې وکړې. پخپل شعر کې یې حاکم ګوند ستایلی و. ستاینه څه چې یو ډول چاپلوسي یې ورته کړې وه.

وختونه تېرېدل. د تنظیمي جګړو ډګر تود و. زه په یوه میني بوس موټر کې «ده دانا» خوا ته روان وم. موټر مو د دهمزنګ له څلور

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاري نه تاو شو او ناڅاپه یې برېک ونیو. دوه تنه وسـله وال کسـان موټر ته راوختل. د ټولو سپرلیو مخونو ته یې په ځیر وکتل او ځینـو ته یې امر وکړ چې له موټره کښته شي. لس دولس کسان یې کوز کړل. زه هم په کې وم. د پخواني شوروي د علم و فرهنګ د خونې ودانۍ ته یې بوتلو.

دا وخت دغه ودانۍ په کنډواله بدله شوې وه. دېوالونه یې سوري سوري وو. د خښتو او هیندارو ټوټې یې هرې خوا ته پرتې وې. پـه انګړ کې یې یو زنګون وابښه شنه شوي وو. ټـولې کړکـۍ او دروازې یې ماتې وې. یوې لویې کوټې ته یې ننه ایستلو. ګورم چې عظـیم د څـو تنـو بـبر سرو وسـله والـو پـه مـنځ کـې ولاړ دی او پـه نـورو ټوپکیانو باندې امرونه کـوي. داسـې ښـکارېده چـې د ډلـې مشر- دی. کـالي یــې بیخــي بــل ډول وو. یــو اوږد بخمــل کمــیس یــې اغوستی و چې ان تر ښنګرو پورې یې و. د پرتـوګ پـایڅې یـې بـډ وهلـې او پـه پښـو کـې یـې سـیلور بوټونـه وو. پـه غـاړه کـې یـې د تمانچې د مرمیو قطار او تر ملا یې پولیسي کمربنـد تـړلی و. ږیـره یې هم پرېښې وه. څو تاره پر زنه او څو څـو تـاره د دواړو څنګـو یـا ټیکونو لاندې. تر پخوا ډېر چاغ شوی و. آن لـه ډېـر چـاغوالي یـې سترګې سمې نه معلومېدې. یو برګ دسـمال یـې پـر سر تـړلی و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې يې موږ ته پام شو، غاړه يې هسکه کړه. زموږ خوا ته په داسې تکبر روان شو چې ته وا ډيلی يې فتح کړی. موږ يې ځنګ په ځنګ سره ودرولو. يو قلم يې له جيبه راوايست. اول نفر نه يې وپوښتل: اې چيه؟

هغه خوارکي وويل: کلم استن.

عظيم يو بل ټوپکوال ته چې په ده پسې لکه باډيګارد غونډې روان و، سترګک وواهه. وسله وال هغه سړی تر لاس ونيو او بلې کوټې ته يې بوت.

عظيم له دويم سړي نه هم هماغه پوښتنه وکړه. هغه يې په ځواب کې وويل: قلم اس.

همداسې يې په ټولو باندې د قلم نوم واخيست او هغه کسان يې چې د قلم پر ځای «کلم» ويلي وو. هلته وساتل. پاتې کسان يې رخصت کړل. ما ټول ژوند په کابل کې تېر کړی نو له دې امتحانه کامياب راووتم.

نن مې له لسو کالو وروسته بيا هغه ولېد. دا ځل يې توره دريشي او سپين شخ ګرېوانه کميس اغوستی و. سره نيکټايي يې تړلې وه. ږيره او برېتونه يې پاک خرييلي وو. تورې عينکې يې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

سترګو او يوه شنه دوسيه يې په لاس کې وه. دا د يونما په دفتر کې د ديموکراسۍ په اړه غونډه وه. غونډه شروع شوه. لومړی وينا وال يې عظيم و. په ايراني لهجه يې خبرې کولې. وينا يې داسې پيل شوه:

خانم ها و آغايون!

امروزه عمده ترين چالشی که فرا راه دموکراسي قرار دارد همانا حضور گستردۀ جنگسالاران در کشور مېباشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوزخ په انسان کې

روزي او نفقه، ښې کلمې او ښې بهانې. کله کله به عبدالجبار خپل وجدان گرماوه چې ولې داسې کارونه کوي. خو د جبار پلمه همدا وه چې سړی د نفقې لپاره مجبوریږي چې ځینې کارونه وکړي. هغه د استخباراتو په اداره کې مستنطق و. کار یې هم آسان و او هم سخت. چارواکو به جبار ته د هر تورن سره یوه دوسیه هم ورسپارله چې د تورونو یو لیست به په کې و. د هغه دنده دا وه چې ټول یا لږ تر لږه تر نیمایي زیات تورونه په تورنو باندې ومني. په خپل کار کې آزاد و. د هر څه د کولو واک یې درلود. د تورنو وهل، ځورول، بې خوبه کول، د هغو د ویښتانو او ږیرې شکول، برق ته یې ورکول او ...

په لومړیو کې به یې تورن کسان یوازې په سوکونو، څپېړو، او لغتو وهل. له دې کاره یې ډېر خوند اخیسته. د وړوکوالي څخه یې په زړه کې همدا ارمان و چې هر څوک وډبوي. هغه په ماشومتوب کې تر گردو همزولو ډنگر او کمزوری و. هر وخت به یې په جنگ کې وهل خوړل خو اوس نو خدای ورکړی و.

کرار کرار یې د ځورولو نورې لارې هم وکارولې. نور نو یوازې د تورنو په وهلو نه راضي کېده. ځینو تورنو کسانو به هم یوازې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

وهلو اقرار نه کاوه. یو نیم کسـان خـو بـه د جبـار پـه نریـو بـڅینه لاسونو بیخي نه خوړېدل ځینو به ملنډې هم پرې وهلې.

میاشتې کلونه تېرېدل او جبار د اقرار اخیستلو نـوې وسـیلې او نوې طریقې زده کولې. پر بوتل باندې د تورنو کېنول او د هغـو پـر جنسي آلت د ډبرې ځوړندول تر ټولو موثرې لارې وې.

حکومتونه یو په بل پسې بدلېدل رابدلېـدل خـو جبـار لـه خپلـې دندې نه لرې کېده. هغه به د هر نوي حکومت په راتګ سره پنځه شپږ ورځې وزګار پاته کېده. خو ډېر ژر به د تورنو نوي کاروانونه ور ورسېدل. هغه به په همدې څو ورځنۍ وزګارتیا کې ډېر نارامـه و. لکه هغه څوک چې یو ډېر قیمتي شی یې ورک کړی وي، دې خوا ها خوا لالهانده ګرځېده. هېڅ شي خوند نه ورکـاوه او هـېڅ ځـای کې یې ارام نه مونده. وروسته بیا جبار د بیکاریو وختونو لپاره هـم یوه چاره وکړه. د کار په موده کې د اقرار اخیسـتنې پـر وخـت یـې ټول غږونه پـه فیتـه کـې ثبتـول. د تورنـو کړیکـې، ژړاوې، چیغـې، فریادونه، زارۍ او د جبـار سـپکې سـپورې او زیـاړې پـه فیتـو کـې خوندي کېدلې. جبار د بېکارۍ په شپو همدغه فیتې په ټېپ کې غږولې او ډېر خوند یې ترې اخیسته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه کاله مخکې يو بل حکومت راغی. جبار يې له دندې وشاړه. هغه څو اونۍ په کابل کې د کار په لټه کې و. خـو د خوښــې کـار ورته پيدا نشو. همدا و چې پېښور ته يې کډه کړه. هلته څو ځايه د منشيتوب کار ورته پيدا شو. جبار په هر ځای کې څـو څـو ورځــې تېرې کړې خو دغو کارونو خوند نه ورکاوه. ډېر وخت يې پـه خپـل کور کې د هماغو فيتو په اورېدلو تېراوه. گوزاره يې په هاغو بېخرتو پيسو کېدله چې د کار پـه مـوده کـې يـې گټلـې او د هغـه ښـځې معصومې په کور کې خوندي کړې وې.

په کور کې يوازې دی او ښځه يې اوسېدل. اولاد يې نه و شوی. يو څه موده چې تېره شوه ډېره عجيبه ستونزه ورته پيدا شوه. په نـا حقه يې معصومې باندې شک پيدا شو زړه کې يـې گرځېـده چــې ښځه يې له کوم چا سره لاره لري. دوه درې اونــۍ يــې د لـيرې نـه خپل کور وڅاره چې څوک ورته راځي که نه. هېڅ څـوک يــې هـم ونه ليد.

پـر شـيطان يــې لعنــت وويــل. څـو ورځــې هوســا و. خـو بيـا ورتـه بدگوماني پيدا شوه. شک يې وار په وار زياتېده. کور کې يې وويل چې د کړکيو پردې دې نه ليرې کوي. پر دې يې هم بسنه ونکـړه. يوه ورځ يې تور رنگ راوړ او ټولې ښيښې يې تورې کـړې. د کړکيـو

(c) ketabton.com: The Digital Library

شا ته يې اوسپنيزې پنجرې ولګولې. بلـه ورځ يـې لـه بـازاره پنځـه دانې غټ غـټ قلفونـه راوړل او پـه دروازې يـې ولګـول. ښـځه يـې وپوښتل: دروازې خو دوه قلفونه لرل نو دا نور دې ولې ورولګول؟

ـ هېڅ ته نه پوهېږې. دا پردی وطن دی احتياط ښه شی دی.

جبار به که د دوو دقيقو لپاره هم له کوره ووت نو د دروازې ټول قلفونه به يې بندول او کيلي ګانې يې خپل جيب تـه اچـولې. لـه کوره يې داسې شی جوړ کړی و چې مرغـۍ هـم نشـوای ورننـوتی خو بيا يې هم شک نه ليرې کېده. کله کله يې پـه کـور کـې ويـل چې زه بازار ته ځم. خو د کور شا و خوا ته يې پيره کوله.

سوکه سوکه خبره نوره هم خرابـه شـوه. هغـه ډېـر ځورېـده. لـه معصومې څخه يې کرکه کوله. ته وا د ننه په بدن کې يې اور بل و او دی يې سوځاوه. يوه ورځ يې په ډېره بېړه د کـور ور خـلاص کـړ. په منډه د خوب کوټې تـه لاړ. د پـردې شـا، د تخـت لانـدې، ټـول ځايونه يې وپلټل. پخلنځي ته لاړ. الماری او روکونـه يـې پـه ځـير وکتل. بيا يې تشناب ته هم سر ښـکاره کـړ. ټـولې کـوټې او دالان يې ښه له نظره تېر کړ. معصومې ورنه پوښتنه وکړه: خيريت خو بـه وي. کوم څه دې ورک کړي دي که څنګه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ راته ووایه چېرته دې پټ کړی؟

ـ څه شی؟

ـ پخپله پوهېږې. سړی دې چېرې پټ کړی؟

ـ کوم سړی؟ ماغزه خو به دې نه وي خراب؟

لا يې خبره نه وه خلاصه شوې چې د جبار تر سوکونو او لغتو لاندې شوه. د هغې ورځې نه وروسته به يې هره ورځ همدا حال و.

کله کله به جبار نه سم سړی جوړ شو. له معصومې به يې بخښنه وغوښته، نوې جامې به يې ورته راوړلې. ښه به يې په مينه ورسره چلند وکړ. خو چې څو ورځې به تېرې شوې، بيا به پوښتنې گروېږنې، وهل او ټکول شروع شول.

کرار کرار د جبار شک او بد گوماني لا زياته شوه. نيمه شپه به هم راويښېده. ټولې کوټې به يې وپلټلې. معصومه به يې راويښه کړه او په وهلو وهلو به ترې پوښتنه وکړه چې څوک درسره ويده و؟

څومره چې د جبار شک زياتېده، هماغومره يې پر معصومې ظلمونه هم ډېرېدل. پر معصومې به يې هم د ځورونې هره طريقه ازمېيله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

***

نن جبار ښار ته تللی و. څنګه چې راستون شـو د وره ټـول قلفونـه يې خلاص کړل. مخامخ د خوب کوټې تـه لاړ. لېـوني غونـدې يـې دې خوا ها خوا وکتل. تخت يې پورتـه کـړ. بسـترې يـې ورغړولـې. پردې يې وشکولې. پخلنځی، دالان او نورو کوټو کـې يـې هـم هـر څه ګډوډ کړل.

تشناب ته لاړ چت او دېوالونو ته يې وکتل. پر تل يې لاس ورتېر کړ او په داسې غږ چې ته وا له کوم شي څخـه وېرېـدلی وي، پـه زوره يې ناري کړې: معصومې!

معصومې چې زړه يې درزېده او ټول بدن يې رپېـده، پـه وېرېـدلي غږ ځواب ورکړ:

ـ څه دې ويل؟

ـ څوک راغلي وو؟

ـ دروازه خو تا را پسې بنده کړې وه. کله څوک راتلای شو.

ـ څوک راغلي وو. ريښتيا ووايه؟

ـ قسم درته خورم ولله که خو ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ نو دا تشناب ولې لوند دی؟

ـ کالي مې مینځلي. نه یې وینې چې دالان کې مې وېړ کړي دي.

ـ ته ما غولوې هه. زه پوهېږم انډیوال دې دلته لامبېدلی.

ـ ښنگه دې خولې ته سمېږي چې داسې خبرې کوې؟ لږ خو شرم وکړه.

ـ ته لا ما ته نصیحت کوې؟

له کمځیو ونیوه. راچپه یې کړه. د لغتو وارونه یې پرې شروع کړل. د هرې لغتې سره د معصومې چیغه اسمان ته پورته کېده.

پنځه دقیقې همداسې تېرې شوې.

جبار ستړی شو. سا یې بنده بنده کېده.

پخلنځي ته لاړ. معصومې چیغې نه وهلې خو د هرې سا په اخیستلو یې زگیروي کول. زړه کې یې وویل ښه شو چې په همدومره خلاصه شوم. څو شېبې هماغسې پرته وه. چې دمه لږه یې سازه شوه، کرار کرار کېناسته. لاسونه یې پر دېوال تکیه کړه چې ولاړه شي. لا سمه اوچته شوې نه وه چې جبار له ویښتانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ونیوه. سر یې شا ته قاط کړ او پر مری یې چاړه کېښوده. په ډډ غږ یې وپوښتل: ژر ووایه چا سره پرته وې؟

ـ ته کله زما خبره منې؟ په خدای قسم ...

د چاړې پر څوکه یې زور وکړ او ویې ویل: ریښتیا راته ووایه. مری به دې غوڅه کړم.

معصومې په ژړا وویل: مړه مې که ـ چې ـ بېغمه شم.

ـ تا ته لکه چې ټوکه ښکاري، هه؟

د اورمېږه پر کینې شاه رګ یې چاړه تېره کړه.

وینې دارې وکړې معصومې یوه کړیکه وکړه او ولوېده.

څو دقیقې وروسته د جبار یوه ګاونډې ولېدل چې جبار منډې وهي او کالي او لاسونه یې په وینو سره دي. هغه د جبار کور ته لاړ. د کور دروازه بېرته وه. د دالان تل او دېوالونه په وینو ککړ وو. د دېوالونو په ټیټو ځایونو کې د ورغوي سور رنګه ټاپې وې. د معصومې پر غاړه هماغه یو ټپ و. خو په نس او سینه کې یې لس دولس ځایه سوري وو. د اولاد ځای یې هم څیرل شوی و. ګاونډې د معصومې پر لوڅ بدن خپل څادر وغوړاوه او له کوره ووت چې پولیس خبر کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کابل

۲۷/۰۵/۱۳۸۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه او ګناه

یو ساعت کېده چې هغه کور ته ننوتلي وو. کله چې مور راغلو، تپه تیاره وه خو اوس سپوږمۍ راختلې وه او په تته رڼا کې یې یو ماشوم مالومېده چې د خپلې مور په څنګ کې ویده و. د دواړو مخونه د سپوږمۍ رڼا کې ښکارېدل. هغوې د کوټې په منځ کې پراته وو. مور خبر وو چې دا شپه په دې کور کې یوازې همدا مور او زوی پاتې وو. د هلک نیکه هم په خونه کې و خو هغه لاندې چت کې پروت و.

زموږ کار نور خلاص و. ملګرې مې څو شېبې مخکې له نغدو پیسو سره ووت. زه پاته شوم چې د سرو زرو چاره وکړم. ښه و، زر پیدا شول. د کوټې په بر سر کې د سینګار د مېز د پاسه پراته وو.

اوس نو زما د وتلو وخت و. په کراره دروازې خوا ته روان شوم. کله چې د کړکۍ له مخې تېرېدم زما سیوری د ښځې پر مخ ولوېد. همدا چې بل ګام مې واخیست او سیوری مې د هغې له مخې تېر شو، ناڅاپه راویښه شوه. زما په لېدو ځای په ځای کېناسته. لږه شېبه له ډاره پخپل ځای وچه شوې وه خو ځنګه یې چې خوله چیغو ته خلاصه کړه، ما ورټوپ کړ. کیڼ لاس مې د هغې پر خوله کېښود. یوه ګوته مې یې تر غاښو لاندې شوه. خوله یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

رالګوله. ما په بل لاس د هغې پوزه بنده کړه. سا یې بنده شوه. خوله یې سسته شوه او زما ګوته یې خوشې کړه.

زه یې شا ته ناست وم. د هغې سر زما پر ګونډې لګېدلی و. زورونه یې وهل خو له ما نه چېرې خلاصېدی شوه. نه پوهېدم چې څه وکړم. که یې خوشې کړم نو شور جوړوي. چیغې وهي او خلک راباندې خبروي. او که همداسې یې ونیسم، مري.

مړه یې کړم که پرې یې ږدم؟

دا خو د شرم خبره ده چې یوه بې وسه ښځه ووژنم. که نر وای بیا مې دومره چورت پرې نه واهه خو د ښځې وژنه؟ نه دا زما له لاسه نه کیږي.

لاس مې ورو ورو له خولې نه یې ایسته کړ. هغې په ټول زور چیغه وکړه خو چیغه یې همداسې په ستوني کې وچه شوه ما یې خوله ډېر ژر بېرته ور بنده کړه.

حیران وم چې څه وکړم. که همداسې یې خوشې کړم او په منډه له کوره وتښتم نو څنګه به شي؟ نه داسې نه کیږي. که دغه کوټه اول چت کې وای خو بیا یو څه کېده. خو اوس تر څو چې زه له دې دویم چت نه کوزېږم، د ښځې چیغه د هغې خسر ـ را

(c) ketabton.com: The Digital Library

وینښوي. هغه به له لاندې نه دې خوا ته راودانګي او ما به په پوړیو کې ونیسي.

اندېوالان مې د سرای د دیواله شا ته پټ دي. هغوی به وتښتي خو زه به ونیول شم.

ښځې په دې ټوله موده کې هڅه کوله چې ځان خوشې کړي. خو اوس یې لغتې هم غورځولې. د کوټې کنج ته مې راوڅکوله ما وې چې لغته یې پر کوچني ونه لګېږي. که یو ځل ماشوم را ویښ شي نو زما کار ختمېږي. بیا نو د تیښتې لاره راته نه پاتې کېږي.

چاړه مې له جیبه راوایسته. ما وې له شره به یې ځان خلاص کړم خو ماشوم ته مې ورپام شو زړه مې وسو. که غټوکی وای، دومره پروا مې نه کوله خو هغه به ایله د لسو میاشتو و.

چاړه مې بېرته جیب ته کړه. په یوه لاس مې د هغې خوله او پوزه دواړه ټینګې نیولې وې په بل لاس مې د هغې لاسونه چې زما پر لاس یې نوکان ښخ کړي وو، ټینګ کړل.

هغې شتنکې وهلې. لکه سړی چې په اوبو کې ډوب شي، هرې خوا ته یې لاس او پښې اچولې. زړه مې هم پرې خوږېده خو ځان

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم راباندې ګران و. څه به مې کړي واى؟ د چارې په فکر کې وم چې څنګه به له دې جنجاله ځان خلاص کړم.

نه پوهېږم چې څومره وخت په چورت کې ډوب وم خو یو وخت مې پام شو چې ښځه نوره کراره شوې ده، لاس او پښــې نــه غورځــوي. ټول بدن یې مړ پړ دی. ورو ورو مې لاس له خولې یې نه لـرې کـړ خو هغې چیغه ونکړه.

غوږ مې پوزې ته ورنږدې کړ. سا یې نه کښله. هغه مړه شوې وه.

یو دم مې زړه کښته ولوېد. ټول بدن مې پـه لـړزه شـو. ښـځه مـې هماغسې پر ځمکه څملوله. زه په خاپوړو ورنه رهي شوم د ودرېدو توان مې نه درلود. ډېر وېرېدلی وم. د ماشوم لـه څنګـه هماغســې په خاپوړو تېر شوم. کرار کرار ودرېدم او په لړزاندو ګامونو له کوټې نه ووتم. نه پوهېږم چې د سراى تر دروازې څنګه ورسېدم او څنګه پر دیوال واوښتم. انډیوالان مې دواړه زما په لیدو په بېړه زما خوا ته راغلل. په ټیټ غږ یې را نه وپوښتل: ته چېرې ورک شوې؟

زه لکه پاڼه رېږدېدم. غاښونه مې کړس کړس سره لګېدل. لکه سړی چې د ملاریا تبې نیولی وی بیخې همداسې لړزې اخیستی وم. خبرې مې پرې پرې کېدې. ومې ویل: هه... غه ... ښـ ... ـځه

(c) ketabton.com: The Digital Library

- سم غـړېــږه. ولې داســې ربـړدې؟

- هغه... هغه ښځه... رانه مړه شوه.

- ولې؟

- را... راوېښه شوه.

- څنګه دې ووژله؟ چاړه دې څه کړه؟

- راسره ده. په جیب کې... هغه مـې... پـه لاس... بانـدې مـړه کړه.

دواړو یو بل ته سره وکتل. بیا یې وخندل. یوه یـې وویـل: تـوره بـلا ورپسې. ښه شو چې راووتې.

بل یې وویل: ډاریــږه مـه. دې کـارو سره ورو ورو بلدېــږې. درځــئ چې ځو. هله!

له هغې شپې نه درې کاله تېر شوي. لس دولس کسـان مـې نور هم وژلي دي خو اوس مې لاسونه نه ربړدي. د سړي وژنه راتـه داسې ده لکه قصاب ته چې د مال وژنه ده. خو تر اوسه پورې مې هم د هغې شپې یادونه ځوروي. هر کله چې د شپې یوازې اوسـم، هماغه شپه مې راپه یـاد شي. هماغســې وېـره رابانـدې راشي. زړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مې ولوېږي. سر راباندې وڅرخي. لاسونه او پښې مې، ټول بدن مې وربېږدي. ځای پر ځای کېنم. سګرټ ولګوم. سر په سر څو کشه ورنه وڅکوم خو خوند رانکړي. ایسته یې وغورځوم. د ماشوم چیغې واورم چې مورې مورې نارې وهي او ژاړي. مور یې پرته وي. دی په خاپوړو هغې ته ځان ورسوي. په خپلو کوچنیو لاسونو د هغې زنه وښوروي او مورې مورې نارې ووهي. خو مور یې هماغسې پرته وي.

له دې سره توبې وباسم. خدایه توبه مې کړې... بد مې کړی... ته مې وبخښې... یا خدایه دا څه بد مې کړی... ته مې وبخښې.

په دې خبرو هم هوسا نه شم. وژاړم. خدای ته زارۍ وکړم او وژاړم. تر هغې وژاړم چې نور په ځان پوه نشم او خوب راشي. خوب! یوازې خوب مې له دې کړاو نه خلاصولای شي. ویده شم. خو سهار چې له خوبه راویښ شم، هر څه مې هېر وي. سهار بیا خپلو ملګرو ته ورشم. پوښتنه وکړم: هلکانو! څنګه چل دی؟ کوم نوی ښکار مو درک کړی دی که نه؟

کابل _ ده افغانان، اریا کلینیک

۱۴ _ ۰۳ - ۱۳۸٦

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاپېرۍ او شیطان

په ټول ژوند کې مې دومره ښکلې نجلۍ نه وه لیدلې. تورې غټې سترګې، نرۍ لوړه پزه، نرۍ ګلابي شونډې، تک سپین مخ، دنګه غاړه. سره پنجابي کالي يې اغوستي وو.

په زړه کې مې درزي ته دعا کوله چې ګرېوان يې ورته ارت ګنډلی و. دې چې کله سر ټيټاوه نو سپين تيونه يې جوت ښکارېدل.

ځان سره مې ويل چې د ملي بس ډرېور وګوره او دا د کوه قاف ښاپيرۍ خو هغې به چې د سترګو لاندې راته وکتل او په سرو شونډو به راته وموسل نو زړه به مې په درزا سره ويل چې بخت دې راويښ شوی. نجلۍ هم درباندې زړه بايللی.

ناست پر جلو وم؛ خو فکر مې بل ځای و. نه پوهېدم. چې په کوم ګېر کې روان وم او له قرغې څخه تر باغ بالا پر ځمکه راغلی وم که په اسمان. يو يو وار به مې له هينداري سرک ته وکتل؛ خو بېرته مې سر لکه فنر ښي لاس ته ګرځېده او سترګې مې د هغې په سترګو ښخېدلې. هر ځل چې به ما ور وکتل؛ نو د نغمې په شان به يې خپلې تورې څڼې پر مخ رااړولې. بيا به يې د سر په يوه ټکان ورته څنډ ورکاوه او ما ته به په کتو موسکۍ کېدله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

عجیبه حال مې و. د هغې له هر نظر سره زړه مې کښته غورځېده. په ټیپ کې د مغول اعظم د فلم سندره «پیار کیا تو ډرنا کیا» چالانه وه. زما سر ورسره بېخوده خوځېده او د ډول له هر درز سره زما لاس هم پر شټرنګ یو ټک ورکاوه. ما یوه شپه سر په سر درې دانې سګرټې څکولي وو؛ خو ولله که یې داسې نشه کړی وم لکه د هغې سترګو چې اوس نشه کړی وم.

ما همداسې موټر چلاوه. چې له شا څوکیو راباندې چیغې شوې: وه استاذه! ودروه – خدای دې خوار که! سړی دې وواهه.

پر برېک مې پښه ټینګه کړه. موټر مې د سړک څنډې ته کړ. په هیندارې کې مې ولیدل. چې دېرش څلوېښت ګزه لرې خلک پر سړک راټول دي. زه د موټر له مخکینۍ دروازې کښته شوم. د سپرلیو په منځ کې د هغو خوا ته روان شوم. کلینر مې هوښیاري کړې وه، لا د وخته یې ځان ایستلی و. د خلکو په ګڼه ګوڼه کې مې لار جوړه کړه. سړي ته مې ځان ورساوه. د نهو لسو کالو هلکی و. د مکتب له بکس یې کتابونه هرې خوا ته تیت شوي وو. په یوه لاس کې یې لا هم یوه ټوټه وچه ډوډۍ کلکه نیولې وه. له خولې. پوزې او غوږونو یې وینې رابهېدلې وې. خوله او سترګې یې خلاصې وې. د سر د کوپړۍ نیمه یې نه وه. څو ګامه هاخوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

یې ماغزه پر سړک پراته وو. بیخي د پسه د ماغزو غونـدې گـونځې گونځې او سپین وو. ماغزه لا هم داسې ښوربېدل لکه مستې چـې وشاربې یا لکه حلال کړی پسه چـې شـټنکې ووهـي. د مړي پـه لیدو مې وضع خرابه شوه. زړه مې درزېده. ټول بدن مې رېږدېده. پر تندي مـې یخـې خـولې راغلـې. سـترگې مـې لـه اوښـکو ډکـې شوې. دې وخت کې یو چا غږ وکړ: وه ورونو دا موټروان څه شو؟

بل یې وویل: هلئ چې ونه تښتي.

ډېر وارخطا شوم. نه پوهېږم چې ولـې د دار کـړۍ مـې سـترگو تـه ودرېدله او ځان مې په کې پانسی ولیـد. گومـان مـې کـاوه. چـې ټول خلک زما خوا ته گوري؛ خو ومې لیدل. چې هغوې چارچاپیره گورې. موټروان لټوي. څو تنو د موټر خوا ته منډې کـړې. لـه هغـه ځایه یې غږ وکړ: موټروان خو نشته. تښتېدلی دی.

زما د چوکۍ شا ته ډېرې ښځې ولاړې وې؛ ځکه خو نارینوو نـه وم لیدلی.

په زړه کې خوشاله وم چې چا نه وم پېژندلی. سوکه سوکه، چې د نـورو راتـه پـام نـه شي، لـه گڼـې گـوڼې ووتـم. پـه ټېکسي ـ کـې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېناستم. کور ته ولاړم. ورور ته مې په ولاړو کيسه تېره کړه او د تورخم د اډې لاره مې ونيوله.

له هغې ورځې اوس پوره شپږ مياشتې تېرېږي. په پېښور کې مزدا بس چلوم. تر ډېرې مودې مې چرت خراب و. سپرليو ته مې بيخي نه ورکتل؛ خو هغه بله ورځ مې بيا چپ لاس ته پر اوله چوکۍ يوه سپينه کوتره ناسته وه. نه پوهېږم څنګه مې سترګې پر هغې ولګېدې؛ خو په هغه لومړي نظر سره سترګې په سترګو شوو. ښه شېبه مو سره د سترګو جنګ وکړ.

بيا مې زړه په درزا شو. د سترګو واک رانه ورک شو. چې هر څو مې سترګې مخامخ سړک ته نيولې. بېرته پخپله د هغې لوري ته کږېدلې. هغې هم ډول ډول نخرې کولې. کله يې لاندنۍ شونډه په غاښ چيچله. کله يې راته سترګه وهله او چې کله به د نورو پام نه و؛ نو شونډې به يې د مچولو په دود سره راغونډولې او يوې موسکا سره يې غبرګولې. د هغې له هرې ادا سره زه لا مستېدم او د زړه درزا مې لا زياتېدله. وروستۍ ځل چې مې وروکتل. د هماغې نجلۍ په شان يې زلفې پر مخ خورې کړې او د نغمې په چم يې سر ته جټکه ورکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو نا څاپه مې د هغه ماشوم سر را یاد شو چې ماغزه یې پر سړک پراته وو. له دې سره سر راباندې دروند شو. پر سترګو مې توره شپه راغله. بې سېکه شوی وم. موټر مې په سختۍ ودراوه. سر مې پر شټرنګ کېښود. څو شېبې هماغسې پاتې وم.

کلینر راباندې غږ وکړ: استاذه! څه له خیره.

لږ تم شو. بیا یې د موټر باډۍ وډبوله. غږ یې وکړ: څه له خیره! څوک نه کوزیږي.

زه هماغسې غلی وم.

کلینر راغی. پر اوږه یې لاس راکیښود. ویې ویل: استاذه! خیر خو به وي؟ که ټیک نه یې چې ډاکټر له دې بوزم.

سر مې پورته کړ. ومې ویل: نه. بس پر سر مې چکر راغی. اوس ښه یم.

پر شیطان مې تو لعنت وویل او موټر مې چالان کړ.

کابل

حیات افغان - هند روغتون

۱۳۸٦ _ ۰۵ _ ۲۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

غیرت

ګل پري د پېښور په بورډ بازار کې په لړزاندو ګامونو دې خــوا هـا خوا تله او راتله. اوږد ګلداره کمیس چې لس دولس پیوند یې خوړلي وو په تن او تور سوری سوری څادر یې پر سر و. مخ یې په خاورو او دوړو کې پټ و او خولو لاري پرې جوړې کړې وې. یو لاس یې وړاندې نیولی و. په ژړه غوني غږ یې ویل: د خدای لپاره خیر کړئ! کونډه یمه. یتیمان لرم. خدای دې عوضونه درکړي... د خدای په نامه!

نور یې د ګرځیدلو توان نه درلود. د بریښنا ستنې ته یې تکیه ولګوله او په چرت کې ډوبه شوه. تیر وختونه یې ور یاد شول. خپل میړه، زړورخان ور یاد شو. هغه ځان ډېر غیرتي سړی باله. دې څو څو ځله په زاریو ورته ویلې وه چې: سړیه جنګ ته مه ځه. که خدای مکړه څه درباندې وشي، زه به څه خاورې په سر کړم. یو ورور دې و، هغه هم شهید شو. ما چاته پرېږدې؟

خو میړه یې ویلي و: دا د بې غیرتۍ خبرې به نه کوې. ملایان وایي اسلام په خطر کې دی. جهاد راباندې پرز دی. که زه مړ شم نو پاک شهید به یم. جنت به مې ځای وي. ته که بل څوک نه لرې نو خدای خو لرې خدای به دې وساتي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا د هغې ورځې خبرې وې چې زړور خان جنګ ته د تلو په وخت کې ګل پري ته کړې وې او لا یوه میاشت نه وه تیره چې د مرګ خبر یې راغی.

د یوه موټر هارن د ګل پري د دغو ترخو یادونو سلسله وشلوله. ګل پري سر راپورته کړ او د موټر خوا ته یې وکتل. تور لوکس موټر و. ټیرونه یې پنډ پنډ او ښیښې یې تورې وې. د موټر ښیښه کښته شوه د موټروان په څنګ کې یو چاغ تور رنګه ګنجی سړی ناست و. په سترګو یې سپینې عینکې وې چې سترګې یې غټې ښکاره کولې. غټ غټ تاو کړي بریتونه یې وو. د سپین کمیس تڼۍ یې خلاصې وې او د سرو زرو هار یې چې لکه زنځیر غوندې و، مالومېده. تور واسکټ یې اغوستی و.

ګل پري د موټر په لیدلو هکه حیرانه شوه. چاغ سړي ورته په ګوته اشاره وکړه. نه پوهېده چې څه وکړي. موټر بیا هارن وکړ. لا یې فکر کاوه چې څه وکړي. ور یاد یې شول چې لورکۍ یې د دوو ورځو راهیسې وږې ده. هر ماښام په ژړا ژړا ډوډۍ غواړي او همداسې په ژړا ژړا څملي. دې پخپله هم دا دوې ورځې د ډوډۍ څکه نه وه کړې. د ځان پروا یې نه درلوده خو د لور لوږه او ژړا یې نشوه زغملی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

موټر یو ځل بیا هارن وکړ. دې چې پورته وکتل، بیا هم چاغ سړي ورته اشاره وکړه چې راشه.

زړه نا زړه په کرار کرار د موټر خوا ته روانه شوه. کله چې ور نږدې شوه، د موټر شاتنۍ دروازه خلاصه شوه. دا ور وختله.

موټر ګړندی روان شو. د فيز تري حيات اباد یوه کوڅه کې تاو شو. د یوه لوکس درې پوړيز کور په دروازې ننوت.

دوه ساعته وروسته ګل پري له هغه کوره راووته. خو اوس هغه پخوانۍ ګل پري نه وه. هر څه يې بدل شوي وو. لنډ پنجابي کالي يې په غاړه وو. سور جارجټ ټيکری يې پر لمدو ويښتانو پروت و. مخ يې پاک سوتره و. سپوږمۍ غوندې ځليده. ډېره ښکلې وه. تورې بادامي غټې سترګې، تک سپين مخ چې د کمخونې په اثر لا سپين شوی و، نرۍ شونډې او د ورځو منځ په تندي باندې شين خال په ريښتيا چې ورنه ښاپيرۍ جوړه کړې وه. هغه صفتونه چې ملايان يې د جنت د حورو په اړه کوي، ټول په ګل پري کې وو.

خپلې زړې جامې يې په يوه دسمال کې تاو کړې او په تخرګ کې نيولې وې. په بل لاس کې يې د زرو کلدارو دوه لوټونه وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نن د سپېڅ جي سره درې تنه نور انډيوالان هم وو څکه خو يې دومره زياتې پيسې ورکړې وې.

گل پري سر کښته اچولی و. ټول بدن يې رپيده.

لکه ماشوم چې نوی په پښو شي، د هر پله په ايښودلو يو ځل درېدله او بيا يې بله پښه مخته ايښودله. له ځانه سره يې وويل: زړور خانه! تا خو په اسلام غيرت وکړ. خدای خبر چې تا ته به د جنت حورې رسيدلې وې که نه خو ستا ښځه ...

کجکی ۱٦،۱۱،۸۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرګ که شهادت؟

د کانټېنري موټرو کتار له کندز څخه مزار خوا ته روان و. د سهار یولس بجې وې. منی پیل شوی و خو تېرو پر له پسې وچکالیو هوا ډېره توده کړې وه. منی هم د اوړي په شان ګرم و.

کاروان ټکنی تګ درلود. له دې نه جوتېده چې کانټېنرونه ښه درانه دي. په کانټېنرونو کې انسانان بار وو. هغوی د انسان سوداګرانو په دې صندوقونو کې اچولي وو. دا د طالبانو هغه افراد وو چې په کندز کې ملیشو ته تسلیم شوي وو. د ملیشو مشرانو ژمنه کړې وه چې دوی به د تسلیمېدو په بدل کې خپلو کورونو ته استول کیږي. خو اوس یې په شبرغان کې خپلو زندانونو ته رهي کړي وو. هر کانټېنر کې تر سلو زیات کسان په ولاړه سپاره وو.

ځلمی عبدالباری هم یوه کانټېنر کې ولاړ و. پنځه میاشتې کېدې چې د طالبانو جلب و احضار له هلمند څخه په تخار کې د هزارباغ کمربند ته راوستلی و. هغه یې اصلاً د دریو میاشتو لپاره راوستلی و خو همدا چې درې میاشتې یې پوره شوې، د امریکې د یرغل خبره توده شوه او مشرانو یې پرېکړه وکړه چې هېڅ څوک کور ته نشي تلای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه هم د نورو طالبانو په څير فکر کاوه چې رينښتيا هم خپل کلي کور خوا ته روان دی نو ځکه يې د خپل کلي منظرې لکه د ټلويزيون د هينداري پر مخ چې وي، د سترګو له مخې تېرېدلې. په هلمند سيند کې لامبو وهل، د کجکي پر غاړه د ماهيانو نيول او وريتول، انډيوالانو سره پر لامبو شرطونه تړل او د شرطونو ګټل. څه خوږې شيبې وې.

هغه په لامبو کې تر ګردو انډيوالانو تکړه و. هره غوټه يې تر سل ګزو کمه نه وه. کېداې شي يو علت به يې دا و چې عبدالباری هېڅ عمل نه درلود. د دې خوږو يادونو ننداري ډېر دوام ونه کړ . تندې او ګرمۍ د ټولو وضع خرابه کړې وه. په کانټينر کې د ستنې په اندازه سوری هم نه و نو ځکه هوا هم مخ په خلاصېدو وه. ټولو ته سا بندي غوندې حالت پيدا شوی و. کانټينر لکه تناره غوندې سور شوی و. دېوالونه يې د سکروټې په شان سره وو او د سرې لاسونه يې سوځول. د خولو بوی او د اوسپنې د زنګ بوی د هغوی سا بندي لا پسې زياتوله. هغو کسانو به چې دېوالونو ته نږدې وو په غبرګو لاسونو د کانټينر دېوالونه ډېول خو چا به موټر نه دراوه او د دوې لاسونه به وسوځېدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هغوې وضع وار په وار لا خرابېده. چا باندې بـه ضـعف راغـی. د چا به خوا وګرځېده. څوک به قیونـه وهـل. د چـا بـه نـارې سـورې پورته وې. څو دقیقې وروسته تیار محشر جوړ شو. هر چا بـه هڅـه کوله چې د نورو پر اوږو وخېـږي په دې تمه چې پورتـه بـه هـوا یـو څه زیاته وي او د دوې سابندې به لېرې کړي. خو دغه هڅـې هـم بې ګټې وې او په څو شېبو کې ټول یو په بل پسې سر پـه سر سره پرېوتل او یو په بل پسې یې سا وخته. د عبدالباری وضع هم ډېـره خرابه وه خو لا ژوندی و. ښایي په دې خاطر چې سا یـې پخـه وه. زړه یې په کراره خو ګړندی درزېده. سر یې پر له څرخېده ،خوا یې ګرځېده خو د قی وهلو وس ورسره نه و ځکه چې نس یې تـش و. پر سترګو یې توره تیاره راغلې وه. د نورو انډیوالانو د مرګ لېدو یې د ژوند تمه شکولې وه.

د حاجي مولوي خبرې ور په یاد شوې. پنځـه میاشـتې پخـوا چـې عبدالباری یې د نـورو څلوېښـتو انـډیوالانو سره یـو ځـای تخـار تـه بیولی و، د خط مشر چې ټولو حـاجي مولـوي صـاحب بالـه، ورتـه وینا کړې وه او ویلي یې وو: «مـوږ او تاسـې د شر و فسـاد پـر ضـد جهاد کوو. د جهـاد اجرونـه خـورا ډېـر دي. تاسـې هـېڅ بـاک مـه کوئ. که زخمي شئ، په درد نه پوهیږئ. د درد پر ځای به یو ډېـر

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوږ احساس ولرئ. دلته مرگ نشته. څوک چې وژل کیږي، د شهادت درجه ورپه برخه کیږي. شهید د ځنکدن په عذاب نه پوهیږي. عزراییل ورته یو گل راوړي او دی چې ځنگه هغه گل بوی کړي، سا یې وځي»

عبدالباری د ځنکدن په حال کې و خو په عذاب یې پوهېده. عزراییل ورته گل نه و راوړی. د هغه په پوزه یوازې د خولو او د اوسپنې د زنگ بوی لگېده. وروستۍ خبره یې چې په ذهن کې وگرځیده همدا وه «مرگ که شهادت؟» او بیا یې سا ورکړه.

کابل ۱۳۸٦ - ۰٤ - ۰۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

قومندان پلنګ

د بازار ورځ وه. یوه موټر کې مې شپاړس بوجۍ کچالو بار کړې او کندز ښار ته روان وم. ډېره موده شوې وه چې ښار ته نه وم تللی. هر څه راته پردي غوندې ښکارېدل. له «شوراوه» تېر شوی او «سر دورې» ته ورکوز شوی وم چې ګوپیچه والا پاټکیانو ودرولو. یوه چې برګ دسمال یې د خپلو اوږدو څڼو له پاسه تړلی و او په لاس کې یې کلاشینکوف ځړېده، راوړاندې شو. د موټر چارچاپېره وګرځېد او پوښتنه یې وکړه: بار د چا دی؟

ځواب مې ورکړ: زما دی.

ـ ما پسې راشه.

هغه مخکې زه ورپسې روان شوم. شل دېرش ګزه لیرې یوې زړې کلا ته ننوتلو. د کلا په بر سر کې څو کوټې او په منځ کې یې د سپېدارو د دوو لویو ونو سیوري ته چې د ویالې په څنډه کې ولاړې وې، یوه چوتره وه. پر چوترې درې شپږ ګزي د مور غالۍ وېړې وې. څلورو څنډو ته یې بخملي نیالي پراته وو.

پنځه کسان د یوه برګ دسمال شاوخوا ته ناست او د کمسایي دانې یې کولولې. د صفې څنګ ته لس پنځه لس ګوپیچه والا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټوپکیان د ویالې غاړې ته ناست او د سګرټیو نه یې لـوخړې پورتـه کـولې. څنیـور خپلـې ګونـډې پـر غـالی ولګـولې او چوپـه خولـه کېناست. څو چې یوه سړي لـه میدانـه پیسـې راټـولې کـړې. اول څنیـور او بیـا نـورو د «دس خـوش ـ دس خـوش» نـارې وکـړې. د پیسو ګټونکي دوه بنډله لس زري لوټونه څنیور ته ورواچول او وې ویل: واخله دا پر هلکانو وویشه.

همدې وخت کې یې ما ته پام شو. له څنیـور نـه یـې وپوښـتل: قلیچه! دا څوک دی؟

ـ بار والا دی صایب.

له سر نه تر پښو پورې یې له نظره تېر کړم او ویې ویل: څـه شی دې بار کړي؟

ـ یو څه کچالو دي.

ـ چیرته یې وړې؟

ـ ښار ته. خرڅوم یې.

ـ ماسول (محصول) یې راکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ د څه شي ماسول؟ د بل ځايه خو مې نه دي راوړي. د خپلـې ځمکې مې دي.

ـ قليچه ! دا سړی خو را ته نوی ښکاري. جاسوس ماسوس خو به نه وي؟

قليچ ما ته په ځير وکتل او ويې ويل: والله ما خو هم پخوا نه دی ليدلی.

زه په دې ټوله موده په دې فکر کې وم چـې دا سـړی خـو را تـه اشنا غوندې ښکاري. اوږدې څڼې، تک سـپين مـخ، نـری ښـکلې شونډې، په رانجو نری تورې کـړې سـترګې، دنګـه سـپينه غـاړه او نری ښځينه اواز يې راته ډېر اشنا وو.

هو را په ياد مې شو. دا خو پخپله فېروز جان و. نريو بريتونـو او پـر زنې څو تاره ږيرې، ګوپيچې او د مرميو غاړکي يې رنګ بـدل کـړی و. فېروز جان د حاجي مـراد بـای هلـک و. دا څـو کالـه مـې نـه و ليدلی.

پخوا به چې کله کله مراد بای مېلمستياجوړه کړه او موږ بـه ورغلـو نو فېروز جان به تورې سترګې، سرې شـونډې، سره لاسـونه او سره اننګي، ښځينه کالي په تن، سالو په سر او زنګ په پښو ميدان تـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شو. دمبوره چیان به یې ګډا ته نشول ټینګېدای. شپه به له نیمې واوښته، دمبوره چیان به ستړي هلاک اوړد وغځېدل خو دی بـه لا هم په میدان کې و او زموږ چکچکو ته به ګډېده.

پنځه کاله مخکې اوازه ګډه شوه چې فېروز مراد بای ویشـتلی او د هغه له نوې ښځې سره تښتېدلی. خلکو ویل چې فېروز د بـاې لـه نوې ښځې سره تار غځـولی و. رښـتیا خـو دا وه چـې حـاجي هغـه ښځه چې د ده د لور په عمر وه، د زرکانو په جنګ کـې ګټلـې وه. که نه دی خو د ښځو شوقي نه و. د شپې به په جلا کوټـه کـې لـه فېروز سره ځملاسته. چې په کور کې به یې هر کار و نـو فېـروز بـه یې استاوه. کوروالا یې له فېروز نه ستر نه کاوه. یوه ورځ چې مـراد باې له خپلې مشرې ښځې سره لانجه کـړې وه، هغـې ورتـه پیغـور ورکړی و چې شرم وکړه ښځه دې له فېروز سره جوړه ده او ته ما ته ببرېږې.

مراد غوښتل چې فېروز وولي خو هغه پر وار ړومبی کړ او پر تنـدي یې وویشت. وروسته بیا خبر شوم چې فېـروز پـه یـوه تنظـیم کـې قوماندان شوی خو خبر نه وم چې چېرې اوسي.

د فېروز غږ له چورتـه وایسـتم: تـا تـه وایـم! څـوک یـې؟ چـا تـه جاسوسي کوې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ زه قدوس یم... د مرادبای انډیوال. فېروز جانه ما نه پېژ...

پر اوږه مې يو سخت ګوزار وشو. خبره مې غوڅه شوه. پړمخې وغورځېدم. د لغتو او کنداغونو باران راباندې جوړ شو. ولې، ملا، ورنونه، سر، يو ځای مې هم روغ پاتې نشو. يو ډول تود شی مې غاړې او زنې خوا ته را وبهېده. لاس مې پر تېر کړ. وینې وې.

څنيور له ويښتانو ونيوم. پورته يې کړم او د فېروز مخې ته يې ودرولوم. ټول بدن مې خوږېده د ودرېدو وس را کې نه و. فېروز راته بد بد وکتل خپل اواز باندې يې زور وکړ چې ډېر شي او ويې پوښتل: زه څوک یم؟

ـ ته فېروز جان يې.

په ټول زور يې يو سوک په خوله راکړ او چيغه يې کړه: زه قوماندان يم. قوماندان پلنګ.

کابل

افغان ـ هند روغتون

١٣٨٦ ـ ٠٦ ـ ٠٥

(c) ketabton.com: The Digital Library

له زوی سره خواله

داود جان به اوس ستر شوی وي. زه چې دې خوا ته راتلم، د نهو میاشتو و. خاپوړې یې کولې ـ یو... دوه... درې ـ روژه کې مې درې کاله پوره شول. له روژې نه تر لوی اختره دوې میاشتې او یوه میاشت بله دا یې درې میاشتې ټیک درې میاشتې باندې درې کاله کیږي چې نه مې دی لیدلی. ماما یې چې اختر کې زما پوښتنې ته راغلی و، وویل: داود جان ډېرې خوږې خبرې کوي. چې څوک ورنه پوښتنه وکي چې «پلار دې چېرې دی؟» هغه په خوږه ماشومانه ژبه ځواب ورکوي «پلال مې د دېوانو جنګ ته تللی زما پلال ډېل غیلتي سړی دی» مانا پلار مې ډېر غیرتي سړی دی.

داود جانه زویه! د زړګي سره! پلار دې رېښتیا غیرتي دی. څه وکړم، همدې غیرت له تا نه لیرې کړم. ګومان کوم چې هغه کابلي ترورزي به مې رېښتیا ویل. هغه راته ویل چې «دغه مرګونه چې تاسې یې خپلو کې سره کوئ، دا غیرت نه دی، دا بې غیرتي ده.» ما ورسره نه منله. ویل به مې چې ته فارسیوانانو سره لوی شوی یې. ته په غیرت څه پوهېږې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو اوس چې وینم، لکه چې هغه ریښتیا ویلي وو. خپل اوښی جنت گل مې وواژه. زما خور یې وهلې وه. هاغه ورځ مې خور ځومره راته ژړلي و. یوه سترگه یې تکه شنه اوښتې وه. ما هم ځو ځلې خپله ښځه همداسې ډبولې ده. ستارگل لالا وایي چا چې خپله ښځه نه وي وهلې، جنت ته نه ځي ځکه چې ښځه ناقص العقله ده. مور ته مې دې هم خدای خیر ورکړي، په هاغه ورځ یې ځومره زهیر کړم چې «ته بې غیرته څنگه راغلې! خور دې په سرو سترگو درته ژړل خو تا هېڅ هم ونه کړل؟ پلار دې درې مړي کړي وو. خدای دې یې وبخښي داسې غیرتي سړی و. تا غوندې خو نه و.»

زه هم پښتون یم، پیغور کله منلی شم. هغه هم بیا د خپلې مور پیغور! ماشین مې په اوږه کړ. د هغوی کلي ته لاړم؟ جنت گل په پټیو کې کار کاوه؟ چې ورننوتې شوم، د لیرې نه یې غږ را ته خلاصه کړه. د هغه خبرې مې هېڅ نه هېرېږي. «اوهو ناځوانه! ته چېرته یې. گهیځ مې درته چرگ حلال کړی و خو چې خبرېدم ته وختي تښتیدلی وې. خیر دی زه تا غوندې ناځوان نه یم. بل چرگ به درته... دا څه کوې؟ ماشین سره ټوکې مه کوه... وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلکه! لیونی شوی خو به نه یې؟ اوهو ګوته دې له ماشې ایسته که... دا څه کوې؟ ماشین ډک دی...»

ما هېڅ ونه ویل. پر ماشې مې ګوته ټینګه کړه. ډز شو. سړی پر ځمکه ولوېد او زه وتیښتوم. څو پورې چې د هغه ورونه را رسېدل، ما ځان د ماما کور ته رسولی و. له هغې ورځې ستا دیدن راباندې حرام شو. اوف! داود جانه! غیرت مې وکړ خو اوس خپل کور کلی رانه پاتې دی. د جنت ګل ورونه او د اکا زامن یې لارې څاري. که ورپېښ شم نو د ژوند څکه به هم ونه کړم. له مرګه نه ډارېږم خو په دې وېرېږم چې تاسې به څنګه وکړئ. ځمکه مې د تره زامنو ته پاتې ده. زه د پلاره همدا یو سر پاتې یم. تا غوندې زه هم ورور نه لرم. د تره زامن خو مې اوس سم خلک دي، خپله دهقاني اخلي او نوره غله دانه تاسو ته درکوي. خو هغوی هم په پوست پاک نه دي. سبا ته به هغوی هم راته تربور شي. که یو ځل زما سترګې پټې شي نو پټې څه چې ان ستا مور به هم ځان ته په نکاح کړي.

نو ما څه ګټه وکړه؟ پخپله د عمرونو مساپر شوم، کلی را نه پاتې شو. د پنجاب په دې ګرمیو کې د خښتو مزدوري کوم. شپه ورځ کړېږم. هره شپه مې سترګو ته درېږې. هره شپه دې په خوب کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وینم. خدای خبر چې ته به همداسې یې چې زه دې په خوب کې وینم که نه.

خورکۍ مې بې چاره هره ورځ ډبول کیږي. د کور ټول کارونه پر هغې دي. د غوا لوښل، د سرې ټولول، غویانو ته واښه ربېل، اوبه راوړل، لو او لور او ټول نور کارونه. خپل وړوکي لېوره ته ناسته ده. هر لیور چې یې کور ته ننه وځي او د خپل ورور عکس ته گوري نو دا له کمځیو را نیسي او چې څومره وس لري، هغومره یې وهي. د خوابنې یې هم چې هر وخت زوی ور په یاد شي، د دې ویښتان شکوي. پخپله هم ژاړي او دا هم ژړوي. زمونږ له کوره یې منع کړې. ښو شپو ته یې هم نه ورولي. د نري رنځ مریضانو غوندې وچه کلکه شوې. دا خبرې مې مور په کسیټ کې کړې وې. په ډېرو ننواتو هغه خلک دې ته راضي شوي دي چې یوازې زما مور په اختر کې لاړه شي او خپله لور وگوري.

څو بجې شوې؟ اوهو! یوه نیمه بجه ده. ټوله شپه مې په ویښه تېره کړه. سبا وختي بیا زه یم او د خښتو قالب. ته ودرېږه چې یو سگرټ خو وڅکوم. دا قوطی خو تش دی. نن شپه مې څو دانې سگرټ څکولي؟ ته ودره! لس دانې هغه بل دبي کې وې، شل هم دا. دېرش دانې سگرټ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

یه خدایه! هر څه دې رانه واخیستل خو دا خوب رانـه مـه اخلـه که نه نو لېونی به شم... ښوخه... ښوخه...

کابل

افغان _ هند روغتون

۱۳۸٦ _ ۰٦ _ ۰۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماما او خوریې

۱۹۹٤ کال و. څو ورځې کېدې چې تقاعد مې اخیستی و. د جرمني په فرانکفورت کې اوسېدم. په همدې ښار کې زېږېدلی هم وم. د کریسمس ورځ وه. ما وار له مخې پتېیلې وه چې کریسمس کې به له ځانه نیکولاس یا پاپا نویل* جوړوم. پرون مې له بازاره د نیکولاس ځانګړې جامې اخېستې وې. اوږده سره بخملي چپنه، اوږده ږېره او بریتونه، سره بخملي خولۍ او اوږدې سپینې څڼې.

زموږ د ښار په یوه څنډه کې د بهرنیو کډوالو یو کمپ و. په دې کمپ کې د بیلابېلو هیوادونو کډوال دېره وو. ما پرېکړه کړې وه چې د همدې کډوالو ماشومانو ته به سوغاتونه ورکوم. د نیکولاس جامې مې واغوستې. په څو کڅوړو کې مې د ماشومانو لپاره سوغاتونه واچول او خپل موټر کې د کمپ خوا ته وخوځېدم. د کمپ له مسول څخه مې اجازه واخیسته او د ننه لاړم.

ښکلې ورځ وه. له اکتوبر څخه تر ننه پورې مو لمر نه و لیدلی خو نن آسمان شین و. د کډوالو ماشومان د کمپ انګړ ته راوتلي او

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره لوبې يې کولې. په هغـو کـې ځينـې پوهېـدل چـې نيکـولاس کوچنيانو ته سوغات ورکوي نو زما خوا ته يې رامنډې کړې. ما هـم کڅوړو ته لاس وغځاوه او هر يوه تـه مـې يـو څـه سـوغات ورکـړ. د ماشومانو خندا او خوشحالۍ ما ته ډېر خوند راکاوه.

ما ته خو خدای اولاد نـه دی راکـړی نـو ځکـه مـې ماشـومان ډېـر خوښېږي. رېښتيا ماشومان خو بايد د هر چا خوښ شي. د خدای پـاک او معصـوم بنـدګان دي. همداسـې مـې سـوغاتونه ويشـل او وړاندې تلم. سترګې مې پر يوه کوچني هلک ولګېدې چې له نورو کوچنيانو څخه ليرې د ديواله کـنج کـې لمـر تـه ناسـت دی او پـه چرت کې ډوب دی. عمر به يې د څلورو – پنځو کـالو پـه شـاوخوا کـې و. زړه مـې وربانـدې وسـو. ورنـږدې شـوم. مـا وې د خپګـان پوښتنه به هم ترېنه وکړم او يو څه سوغات به هم ورکړم. خو زما په لېدو يې له خولې يوه کړيکه پورته شوه او بېسده شو.

وار پار رانه خطا شو په بېړه مـې پـه غېـږ کـې ونيـو. غـوږ مـې يـې سينې ته ورنـږدې کـړ. زړه يې درزېـده. بيـا مې غوږ پوزې ته يـې ونيو. سا يې هم کښله. يو څه ډاډه شوم چې ژوندی خو دی.

له مخامخ بلاک څخه يوې ښځې چې خپل تور پړونی يې پـه لاس ټينګ نيولی و، زموږ خوا ته رامنډه کړه. پوه شوم چې د هلک مـور

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده. له جیب نه مې موبایل راوایست او روغتون ته مې زنګ وواهـه. په څو شېبو کې امبولانس راورسېد. هلکی مو امبولانس کې واچاوه. مور یې په خوا کې کېناسته. زه پخپل موټر کې امبولانس پسې روان شوم.

روغتون کې ډاکترانو وویل چې ماشوم سخت وېرېدلی دی. خـو د اندېښنې وړ داسې څه نشته.

د کوچني مور زما ږیرې ته اشاره کوله او پخپله ژبه یې څه ویله. زه همدومره پوه شوم چې ماشوم زما له ږیرې څخه وېرېدلی دی.

ږیره او برېتونه مې لرې کړل. د نیکولاس جامې مې هم لـه ځانـه وایستې. په انتظار خونه کې کېناستم. نږدې نیم ساعت وروسته نرس راباندې زېری وکړ چې ماشوم په سد شو. په دې وخت کې د کمپ مسوول هم له یوه ژباړونکي سره راورسېد. پـه ګـډه د هلـک لیدو ته ورغلو. د خوارکي رنګ بیخي تښتېدلی و. ورنږدې شوم. پر ویښتانو مې لاس ورتېر کـړ. پـه ماشـومانه ژبـه یـې کـوم څـه راتـه وویل.

ژباړونکي ما ته کړه: هلک تا ته وایي چې ماما ته څوک یې؟

_ ماما؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ هو. د افغانستان ماشومان له خپلو ماماګانو سره ډېره مينه کوي.

ـ ورته ووايه چې هو زه دې ماما يم.

همدا چې ژباړونکي زما خبره ورته وکړه، ماشوم زما لاس ونيو. خپلې خولې ته يې نږدې کړ او بيا يې ښکل کړ.

اوه خدايه! دا ځومره مينه ناکه ماشوم و. ما يې هم تندی ښکل کړ. عجيبه احساس مې درلود. ګومان مې کاوه چې زړه مې ويلې کېږي. دې ماشوم مې زړه بيخي له ګوګله وايست. په زړه کې مې ورته ډېره مينه پيدا شوه.

ژباړوونکي ته مې وويل چې د هلک له مور څخه دې پوښتنه وکړي چې هغه ولې له ما څخه ډارېدلی و.

ژباړونکي د هغې کيسه داسې راوژباړله: شپږ مياشتې پخوا کله چې کور مو په کابل کې و، يوه ورځ تا

غوندې بهرنيو زموږ کور ته راننوتل. هلک ويده و خو د هغوی په شور ماشور راويښ شو. بهرنيو د ده پلار ته ويل چې پيسې راوباسه خو هغه په زاريو ورته ويل چې موږ پيسې نه لرو. ما احمد ګل د کوټې په يوه کنج کې پټ کړی و. ما هغه کوله چې د زوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

سترګې مې پټې کړم. خو هغه د پېښې ننداره کوله. څه کم یو پـاو دغه لانجه روانه وه. چې ناڅاپه یوه ږیرور ماشې ته ګوته یوړه په یوه شیبه کې یې د احمد پلار اوږد وغځاوه. ظالمانو پر تندي ویشتلی و. له خولې نه یې اخ قدرې هم راونه وت. ځـای پـه ځـای یـې سـا ورکړه.

هغې دا وروستۍ جملې په سلګو سلګو وویلې. نور یـې نـو د خپلې ژړا مخه نه شوه نیولی. احمد هم له ژړا سره کړیکـې کـولې او زما اوښکې هم روانې وې.

د احمد مور چې ژړا یې وار په وار خبرې غوڅولې، وویل: لـه هغـې ورځـې... راوروسـته... چـې هـر وخـت... ږیـرور وینـي... همداسې بېسده کیږي.

دغې کیسې ډېر غمجن کړم. ځان مې ګرماوه چې ولې مـې د احمد په زړه کې دا تریخ یاد ورتازه کړی.

خو اوس ډېر خوښ یم چې لـه داسـې ګـلالي ماشـوم سره آشـنا شوی یم. اوس هغه زموږ ژبه زده کړې ده. ما شېفر ماما بولي او زه هغه ته د ده پخپله ژبه «خوریی» وایم. چې رېښتیا ووایم، ما په ټول ژوند کې له چا سره دومره مینـه نـه ده کـړې. اوس هـره یکشـنبه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کمپ ته ځم. خوریی راسره اخلم په موټر کې چکر ورکوم. موټر یې ډېر خوښیږي. په پارکونو او مېله ځایونو کې یې ګرځوم. له دې کار نه ډېر خوند اخلم. د هغه خوشالی زما روح آراموي.

اوس مې ږیره هم پرېښې ده خو خوریی راځخه نه ډارېږي. ما همدا غوښتل چې د هغه ذهن ته دا خبره واچوم چې ږیره هېڅ ګناه نه لري، ګناه خو د ږیرې ځینې نا اهله څښتنان کوی.

کله کله احمد راته وایي: شېفر ماما! کاشکې دا ټول ږیرور لکه تا غوندې وای.

او زه ورته وایم: کاشکې د دنیا ټول ماشومان ستا په شان مینه ناکه وای.

کابل اریا کلینیک

۰۵- ۰۳ – ۱۳۸٦

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملا مې ماته شوه

له مطالعې نه ستړی شوی وم. له کوره د باندې ووتم چې سیاله وکړم. زموږ له کور څخه درې ـ څلور سوه ګزه لرې کروندې وې. هلته هوا ډېره ښه او چوپه چوپتیا وه. پخوا به هم کله کله د مطالعې لپاره هلته تلم. په دې ورځ هم همغو پټیو خوا ته لاړم. څو واره مې ژوره سا واخیسته. طبیعت ډېر خوند راکړی و. د ونو سیورو ته روان وم. د پټیو منځ ته لا نه وم رسیدلی چې د زګېرو سره مې داسې یو غږ تر غوږو شو: آخ! ملا مې ماته شوه.

شاوخوا ته مې په ځیر وکتل خو هیڅ څوک هلته نه وو. هره خوا مې وکتل. د ونو سرونو ته مې هم نظر واچاوه خو هلته هم څوک نه وو. سترګې مې تنګې کړې او لاس مې د سترګو له پاسه پر تندي کېښود ترڅو هر څه سم ووینم خو تر هغه ځایه چې مې سترګو کار کاوه هیڅ څوک نه ښکارېده. ګومان مې وکړ چې ماغزه مې ستړي شوي دي او همداسې مې خیالي غږ اورېدلی. په همدې سوچ کې وم چې بیا مې هماغه غږ تر غوږو شو: آخ! ملا مې ماته شوه.

دا خبره راته ډېره آشنا وه. خو نه پوهېدم چې چېرې او د چا له خولې مې اورېدلې وه. لږ وروسته مې ذهن ته راغله چې دا زموږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ګاونډي ميرويس خان خبره وه. د تنظيمـي جګـړو پـر مهال د هـغه په کـور يـو توغنـدی لګېـدلی او ځــوان شـل کلـن زوی يــې شهيد کـړی و. کله چې په هـغه ورځ ميرويس خان له ښــاره کــور ته راستون شو او د خپل ځوانيمرګ زوی جسد يـې ولېـد چـې په وينو کې لېت پېت پروت دی نو په زوره يې چيغه کړه: «آخ! ملا مې ماته شوه.» او بيا بېسده شو.

په همدې فکر کې وم چې بيا مې هـماغه غږ واورېـد. يـو ځـل بيـا مې شاوخوا وځارل. خو څوک رامالوم نه شول. فکر مـې وکـړ چـې هسې وبرېدلی يم.

له جيب نه مې وړکی راډيو راويسته او ومې لګوله. ما وې خپل پـام بـه غلط کړم. په دې ورځو مې خبرونه هم نه وو اورېدلي. بي بي سي راډيـو مـې ونيولـه. خبرونـه وو. اول خـبر يـې دا و: د بـودا هــغه بــې ســارې مجسمې چـې شاوخوا يونيم زر کاله پخوا جوړې شوې وې، نـن طالبـانو په بم والوزولې.
دغه خبر مې چرت ډېر خراب کړ. نور مې نـه څـه ليـدل او نـه مـې څـه اورېدل.
راډيو هسې چالانه وه خو زه په فکر کې ډوب وم. د وخت پـه تېرېـدو نـه پوهېدم. خدای خبر چې به يو ساعت همداسې ډوب وم که لا ډېـر خـو

(c) ketabton.com: The Digital Library

هماغه غږ بیا په سد کړم. پورته مې وکتل مخامخ یو سپین ږیری سړی ولاړ و. اوږده سپینه ږیره او اوږدې څڼې یې وې. سر تور سر و خو یوه نرۍ ریتاړه یې پر تندي باندې تړلې وه. کمیس یې گونځې گونځې او لمن یې گرده وه. د پرتوگ پایڅې یې تنگې او گونځې گونځې وې. په پښو کې یې تر زنگانه پورې له نیمڅي نه جوړې شوې موزې وې. چپنه یې هم له نیمڅي نه جوړه وه. پر غاړه یې د سپینو زرو یوه څلور کنجه غاړکۍ ځړېده چې د فیل یو غاښ ورپورې ټېنگ شوی و. په یوه گوته یې گوتۍ وه. د گوتۍ کړۍ د سپینو زرو او غمی یې د عقیقو و. په غمي کې یې د آتنا د خدایگوټي انځور د یوه ولاړ بني ادم په توگه ښکارېده. د څرمنو پر ملاوستني یې د ژوو او الوتونکو انځورونه کیندل شوي وو. یوه خټینه کوزړۍ لکه اوسني پټک یې تر ملا تړلې وه. پر کوزړۍ باندې هم د گلانو رنگه انځورونه کښل شوي وو. تر شا یې لیندۍ او د غشو کڅوړه وه. په یوه لاس کې یې یوه نیزه او په بل لاس کې یې یو ډبرین گرز و.

ملا یې کړوپه وه خو په سترگو کې یې پنځه زره کلن برم ځلېده. په زگېرو یې ویل: اخ! ملا مې ماته شوه. خپلو بچو مې ملا راماته کړه.

کجکی ۱۳۸۵؛ ۱۱؛۱۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وند ویزه

زما اټکلونه ټول غلط وختل. زما ګومان دا و چې ملي اردو کې به وند نه وي او زه چې د مقاومت پر مهال په وندونو روږدی شوی یم، بې له ونده به څنګه وکړم.

د یوه کنډک قوماندانی یې راکړې وه. هر څه د امریکایانو په لاس کې وو. پیسې، اکمالات، خرېداري او ټول شیان. ما ویل امریکایان خو غلا هم نه کوي نو خپل مشاور سره به څنګه ګوزاره وکړم.

د وخت په تېرېدو سره هر څه آسانه شول. د خپل مشاور ـ روبینسن ـ په هکله مې له هغه متله کار واخیست چې وایي «شوق بچه ره پیدا کو» دغه زوی مړی د ترفیع ډېر شوقي و او د ترفیع لپاره یې باید له افغانستانه د ښې دندې د ترسره کولو ثبوت وړی وای. ډېر هوښیار سړی و. نه پوهېږم څنګه خبر شوی و چې زه په دفاع وزارت کې ډېر کسان پېژنم. چې رېښتیا شي نو مقاومت کې خو هماغه یو خدای بخښلی و چې سترګې مو ترې سوزېدلې، دا نور چې اوس ریسان او وزیران دي هغه وخت یې په یوه میدان کې راسره قمار وهل او یوه پره کې یې سګرټې راسره څکول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

روبینسن هم لکه چې زما په شوق خبر و. یوه ورځ یې راته وویل: راځه چې انډیوالي سره وکړو. ته به ما ته د دفاع وزیر په لاسلیک یو مډال واخلې او زه به په خریداري کې ستا مشورې په پام کې ونیسم.

بس ما نور څه غوښتل. د انډیوالي لاس مو سره ورکړ. ملي اردو نوی جوړ شوی و او هېڅ شی یې نه درلود. له موبل او فرنېچر نه نیولې بیا تر پیالو، ترموزونو، کمپلو، د حمام د سامانو، قرطاسیې او په لسهاوو قلمه نورو شیانو پورې مو باید بازار کې رانیولي وای. وراره مې شیرین آغا د روبینسن ترجمان و. هغه اول له دوکاندارانو سره کتل او نرخونه یې مالومول بیا یې هغو ته ویل چې د هر شي بیه دې په بل کې یونیم او ان دوه وارې زیاتې ولیکي. د شیانو د اخیستلو نه وروسته، زه او شیرین آغا بېرته دوکاندارانو ته تلو او خپلې پیسې مو ځنې اخیستې. وروسته بیا خبر شوم چې شیرین آغا له دوکاندارانو څخه کمېشن هم اخلي او له ما یې پټوي خو څه مې ورته ونه ویل. ما وې څه پرېږده دی هم ځوان دی او د وند خو همدا لاره ده چې په وند کې وند ووهې. که له ما نه غلا ونه کړي نو له نورو یې هم نشي کولی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه ورځ د موټرو تلاشۍ ته تللي وو. د جلال آباد له خوا یو لنډ کروزر موټر ډېر چټک راروان و. ما وې په دې کې به خامخا کوم فساد وي نو له خپلو باډيګاردانو سره تیار په خپل موټر کې کېناستم. لنډ کروزر راورسېد خو تلاشۍ ته یې ونه دراوه او همداسې تېر شو. زما موټر هم ورپسې شو. هلکانو ته مې وویل چې ډزې به نه کوئ.

لنډ کروزر د یوه کلي څنګ ته ودرېد. دوه کسان ورنه کښته شول او په منډه کوټې ته ننوتل. زه بیخي ورلنډ وم. هغوی مې نیولی شول خو پرې مې ښودل چې وتښتي. ژر ژر مو د موټر د سیټونو لاندې او باډۍ وسپړل. د تریاکو دېرش کڅوړې مو پیدا کړې. پنځه لس مې ورکې پرېښودې او نورې مې یې خپل موټر کې بار کړې. دې وخت کې روبینسن هم راورسېد. په هیښتیا یې زما د موټر بار ته وکتل او ویې پوښتل: ډګرمنه! دې تریاکو باندې څه کوې؟

ما په خندا ورته وویل: ورباندې ستا لپاره مډال اخلم.

هغه هم په خندا شو او نور یې څه ونه ویل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کار مې ډېر ښه روان و. د وند نورې لارې مې چا ته نـه ښـييم خـو همدومره وايم چې په يوه کال کې مـې درې پـوړيز کـور جـوړ کـړ. موټرونـه مـې واخيسـتل او څـو شرکتونـو سره شريـک هـم شـوم. د روبينسن غم مې هم کړی و. د ورېښمو يوه دولس گزي غالۍ، څو افغاني ښځينه کميسونه او يو څو اوسپنيزې مجسـمې چـې مـا پـه دوو روپو هم نه اخيستلې خـو د هغـه خوښـې شـوې وې، ورتـه پـه ډېرو پيسو اخيستې وې.

کال پوره شو او روبينسن بېرته امريکې ته ستنېده. لـه وعـدې سره سم ما د دفاع له وزارت څخه ورته يو مډال واخيست چې پر کاغذ يې د دفاع وزير لاسليک کړی و.

د هغـه لـه تلـو څخـه څـو ورځـې مخکـې نـوي مشـاوران راغلـل. روبينسن زه هغو ته داسې معرفي کړم: ډگرمن جان آغا ډېـر تکـړه، پوه او صادق قومندان دی او په ملگرتيا کـې خـو بيخـي جـوړه نـه لري.

د دې خبرې سره يې ما ته وکتل او سـترگه يـې راتـه ووهلـه. دواړو کټ کټ په خندا شوو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

روبينسن د مخه ښې پر مهال د نوي مشاور لاس زما په لاس کې راکړ او ويې ويل: ما له جګړن بلک سره خبره کړې. هماغه تړون چې زما او ستا تر منځ و، ستا او د ده تر منځ به هم پاته شي.

په داسې حال کې چې د درې واړو په ځېرو کې مو د برې او خوشالي نښې جوتې وې، يو د بل تر غاړې ووتو او روبينسن مو رخصت کړ. نو څو پورې چې زموږ ملک ته د ترفيع شوقيان راروان وي، زموږ د ونډ ويزه هم نه ختمېږي.

کابل

حيات افغان _ هند روغتون

۱۳۸۶ _ ۰۵ _ ۲۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

عسکري کې منطق نشته

د نظامي روغتون د نفراتو آمر عبدالقدير حيران و چې څه وکړي. د نفراتو ريس ورته امر کړی و چې د روغتون تشکيل به داسې جوړوي چې د قومونو تر منځ انډول په کې مراعات شي. د نفراتو ريس ورته يو فورمول هم ورکړی و. فورمول داسې و چې په هره برخه کې دې په سلو کې پنځه ديرش پښتانه، پنځه ديرش تاجکان، او ديرش نور لږکيان مقرر شي.

خو ډاکترانو دا خبره نه منله. د روغتون علمي مرستيال او درې تنه ډاکتران د نفراتو مسول سره د نفراتو د ريس دفتر ته ورغلل. له ډېر انتظاره وروسته د نفراتو ريس هغوی خپل حضور ته ومنل. هغوې وويل چې په اداري څوکيو کې دغه فورمول تطبيقېدای شي خو په علمي او مسلکي چارو کې نه کيږي. د طب په برخه کې چې د انسان له ژوند سره سروکار لري خو بايد يوازينی معيار پوهه او وړتيا وي، نه قومي تړاو.

خو د نفراتو ريس همدا يوه خبره ټينگه کړې وه چې قانون استثنا نه مني او بايد په هره برخه کې يو شان تطبيق شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډاکترانو بيا هم پخپلو وړانديزونو ټينګار وکړ. خو د نفراتو ريس په پای کې وويل: «په عسکري کې منطق نشته»

څو ورځې وروسته د ريس فورمول پلی شو. د فورمول لـه مخـې پـه جراحي سرويس کې هم بايد دوه تنـه متخصصـان د لړکيـو څخـه ټاکل شوي وای. خو په دغه لړکيو کې د جراحي متخصصـان څـه چې آن عادي ډاکتران هم نه پيدا کېدل.

عبدالقديـر د نفراتو رياست ته رپوټ ورکړ. خـو له هغې خوا بيا هم د فورمول په پلي کولو جدي ټينګار وشو او دا هـم ووېـل شـو چـې کـه چېرې په دې لـړکيو کې ډاکتران نشته نو کولای شي د هغوې نرسان په دې څوکيو وګوماري. په پای کې همداسې هم وشول. د يوې اونۍ لټـون څخـه وروسته په ډېـر مشکل په دې لـړکيو کـې دوه کسـان پيدا شــول چــې د نــرسنګ دوه کلـن کورســونه يـې لوستي وو او په تشکيل کـې د متخصـص جراحـانو پـه بسـت کـې ونيول شول.

د عبدالقدير جنجال خو په دې توګه خلاص شو خو د ډاکترانو تـر منځ لانجه اوس شروع شوه. هغوې ويل دا دوه تنـه نرسـان چـې د متخصص ډاکترانو په بست کې کار کوي او د متخصصـانو امتيـاز اخلي نو بايد په نوکـريوالي کې هـم د متخصصانو پـه ليسـت کـې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ونیول شي. آخر کې دغه لانجه هم غوځه شوه او نرسان د متخصصانو د نوکریوالي په لیست کې ونیول شول.

یوه شپه چې د همدې نرسانو څخه یو تن نوکري و، د شپې د یوولسو بجو په شاوخوا کې د نفراتو ریس چې پر نس باندې یې سخت درد و، روغتون ته راوستل شو. نوکریوال ډاکتران په بیړه ورغلل چې هغه وګوري. له دود سره سم اول د داخلې نوکریوالان وروغوښتل شول. هغوی چې د نفراتو ریس معاینه کړ، ویې ویل چې ریس اپندیسیت دی او باید د جراحي نوکریوال له خوا تداوي شي. خو د جراحي نوکریوال په دې لټه کې و چې ځان خلاص کړي او د ناروغ تداوي پر داخله ډاکتر ور واړوي. همدا و چې د ناروغ د کتلو نه وروسته یې وویل: وروره! دا مریض داخلې پورې اړه لري. ما ورنه پوښتنه وکړه. ویل یې چې پرون یې ګاز پاس کړی دی (باد یې پرې شوی) نو څنګه به اپندیسیت وي؟

خو د داخلې نوکریوال ورته وویل: ته راشه! زه به درته وښیم چې په ناروغ کې د اپندیسیت ټول اعراض او علایم مثبت دي.

پس له ډېرو چنو جراحي نوکریوال مجبور شو چې د مریض تداوي په غاړه واخلي. ته مه وایه چې تر څو د جراح او داخله‌چي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر منځ لانجه غوځېدله، د ريس اپندکس چـاودلی او ميکـروب يـې په ټول نس کې تيت شوی و. دا وخت د شپې درې بجې وې چـې د نفراتو ريس يې عملياتخانې ته داخل کړ. په دې شپه د جراحي د نوکريوال قسمت بيخي خراب و. له يوې خوا له وخيم ناروغ سـره مخامخ و او له بلـې خوا د جراحي نور نوکريوالان ټـول د کـوم بـل ډاکتر واده ته تللي وو او دی بيخـي يـوازې و.

بس وايـي چـــې له پېښې نه تـېښـته نشتـه. د نفراتو ريـس يـې د عمليـات پـــر مېـــز واچـــاوه. د انستيــــزي نوکريـوال مـريض تـه بيهوشي ورکـړه او د عمليـات وار ورسـيد. هغـه حـيران و چـې څـه وکړي. د عملياتخانې نرس ورته وويل: آمر صايب! نورو جراحانو خو به د داسـې مريضـانو نـس د سينې لـه هـډوکي نـه نيـولې ان تـر سپوغه پورې څيرل. نو ته هم همداسې وکړه.

هغه هم چاړه راوخسيته او د نرس په لارښـونه يـې د مـريض ټـول نـس وڅيــره. پـه دې وخـت کـې د غـوځ شـوو رګونـو څخـه وينــې وبهېدې. د هغه رنګ وتښتېد. خولې پرې راماتې شـوې. حـيران و چې څه وکړي خو بيا هم د عملياتخانې نرس لاس په کار شو او ژر ژر يې د غوځ شوو رګونو سرونه په يوې برقي آلې باندې وسـيزل. د عملياتخانې د نرس کمال هم همدوره و. تر دې وړاندې هغـه هـم

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه نشو کولی. اوس نو دواړه حیران وو چې څه وکړي. د مریض نس د ملنگانو د کجکول په شان خلاص پاتې و او د خیر سوالونه یې کول.

د نوکریوال په ماغزو کې ناڅاپه یو فکر د برېښنا په څېر وځلید. د جراحي لاسپوښونه (دستکشونه) یې وکښل. څنگ کوټې ته ولاړ. د پتلون له جیب نه یې موبایل راویست. یو نمبر یې دایل کړ. خو له هغې خوا کمپیوټر وویل: «دغه نمبر والا سړی خارج د ساحې سفر کړی. وروسته زنگ ووهئ»

بل نمبر ته یې زنگ وواهه خو بیا هم کمپیوټر ځواب ورکړ: «د دې خبرتیا له اورېدو څخه وروسته خپل پیغام کېږدئ»

په همدې توگه لسگونو شمېرو ته یې زنگونه ووهل خو د موبایل کمپنیو هم د ده له قسمت سره لاس یو کړی و او د ټولو کړو گناهونو کساتونه یې ځنې اخیستل.

څه سر به مو خوږوم شپه تر سهاره همداسې تیره شوه. سهار چې رسمیات شروع شول او نور ډاکتران راورسېدل. د ریس روح اسمان ته ختلی و. د ورځې په یوولسو بجو باندې د ریس جنازه خاورو ته وسپارل شوه. د یوه دولتي فرمان په ترځ کې ورته

(c) ketabton.com: The Digital Library

د «بچهٔ سقاو » مډال ورکړل شو. یو بل منصبدار د هغه ژوندلیک ولوست چې په پای کې یې ویل شوي وو:

ریس صاحب دومره قانوني سړی و چې آن خپل ژوند یې هم د «قانون استثنا نه مني» تر مقولې قربان کړ.

خو ډاکترانو ویل چې د نفراتو ریس د خپلې هغې خبرې قرباني شو چې ویل یې «په عسکري کې منطق نشته.»

هلمند کجکی

۲۸ . ۸ .۱۳۸۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

خیرات

درې کاله کیږي چې د وړکتون مدیره یم. دا چې څنګه مې دغه څوکۍ ونیوه، بېله خبره ده. اولو ورځو کې به مې ځان سره ویل چې تا خو په ټول ژوند کې یو ساده ماموریت هم نه دی کړی نو مدیریت به څنګه کوې؟ چې ریښتیا شي مکتب مې ان لس کاله پخوا تر نهمه پورې ویلی و. بیا وروسته مې یو چا ته پیسې ورکړې هغه د دولسم صنف شهادتنامه راته جوړه کړه. اوس هغه درسونه مې ټول هېر شوي دي. حیرانه وم چې څه به کړم. خو په دې دریو کلونو کې مې تجربه دومره زیاته شوې ده چې اوس وزارت هم راته اسانه برېښي.

په لومړۍ ورځ چې وړکتون ته لاړمه، ښوونکې او خاله‌ګانې مې خپلې شعبې ته راوغوښتلې. په ډېره عادي لهجه مې باتې شروع کړې: «ما دا مدیریت چیرته کاوه، خو څه وکړم دا د وړکتونونو ریسه نه ده، دا خوارکۍ ډېره را ته ټینګه شوه. ویلې دا ډېر مهم وړکتون دی زه پر بل چا اتبار نشم کولای او داسې لکه تا غوندې بله تکړه مدیره چېرته پیدا کیږي.»

یوې ښوونکې غوښتله چې څه ووایي خو لا یې خوله خبرو ته نه وه جوړه کړې چې ما خپلې خبرې داسې وغځولې: «مجبوره یې کړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه به مې کړي وای؟ د خاله د لور خبره څوک پر ځمکه غورځولی شي چې بیا دې ډېره صمیمي خورلنه هم وي.»

له تاسو به یې څه پټوم، ریسه خو مې ولله که په رنګ هم لیدلې وي چې توره ده که سپینه. هسې مې خلک ډارول. باور وکړئ چې دغو خبرو مې معجزه وکړه. زه کراره د خیر پر غونډۍ کېناستمه. زما کارونه نورو ښوونکو تر سره کول. نه له حاضرۍ خبره ومه، نه له راپوره. صادره- وارده، د مکتوبونو او استعلامونو لیکل او استول، محاسبه او لنډه دا چې هر څه پخپله تر سره کېدل.

هرې ښوونکې به په خپله خوښه راته دا کارونه کول. خو ما هم د هغوی زحمتونه بې مجرا نه پرېښودل. هرې ښوونکې ته مې په اونۍ کې یوه ورځ په خپل صلاحیت رخصت ورکاوه. هغوې هم ډېرې خوشحالې وې. یو څه موده چې تېره شوه، استخباراتي کار مې شروع کړ. هغه داسې چې خاله‌ګانو ته مې وویل چې ټولې ښوونکې دې وڅاري او هرې یوې چې یې زما په هکله کومه خبره وکړه، ما ته دې ووایي. په بدل کې به یې ما یو څه لرګي او یا نور توکي ورکول چې خپلو کورونو ته یې یوسي. دغه تدبیر مې هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډېره ښه نتيجه ورکړه. د ټولو ښوونکو په زړونو زما وېره خپره وه. هېچا جرات نه کاوه چې په ما پسې خبرې وکړي.

د هرې ورځې په تېرېدو سره زما تجربه لا پسې زياتېدله. دا مې هم زده کړه چې څنګه د حاضرو ماشومانو له شمېر څخه دوه چنده زيات په راپور کې وليکم او د خوراکي توکو نيمايي برخه ځان ته وساتم. تاسو ته خو مالومه ده چې په وړکتونونو کې د ماشومانو لپاره له وچو شېدو نه نيولې بيا تر بورې، غوړيو، وريجو، لوبيا او ډېرو نورو شيانو پورې هر څه پريمانه وي. هره پنجشنبه له غرمې نه وروسته چې په وړکتون کې هېڅ څوک نه پاتې کېدل، مېړه به مې خپل موټر راوست. د خاله په مرسته به مې ټول زېرمه شوي شيان په موټر کې واچول. يو څه به مې خاله ته هم ورکړل. په کور کې مو د هر شي لپاره جلا جلا کندوان وو او چې له کندوانو څخه به هم زياتېدل هغه به مو پر دوکاندارانو خرڅول. څو مياشتې مې دغه کار په ډاډه زړه وکړ. خو يوه ورځ خاله راته وويل: مديره صايب! دا ښوونکې نه دي، دا خپلو کې يو څه څه سره وايي.

ـ څه سره وايي؟ سمه خبره وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ هېڅ، بس همداسې سره وايي چې دا اضافي مواد باندې څه کيږي.

ـ تا ورته څه ونه ويل؟

ـ نه نو ما به څه ويلي وای. هغه ټيټکی نه ده ...

ـ څوک. زرغونه خو به نه يادوې؟

ـ هو هماغه. هغې ويل چې مواد خو به خامخا مديره خپل کور ته وړي. نور څوک خو يې وړای نشي.

ـ هغوې پسې مه ګرځه. چاره يې اسانه ده.

سبا مې د رخصتی پر مهال ټولو ښوونکو ته يوه – يوه کيلو وچې شيدې او همدومره بوره ورکړل او ورته مې وويل چې دا مواد اضافه وو. ما وې پر تاسو به يې وويشم چې خپلو بچو ته يې يوسئ. بس همدا و چې د ښوونکو خولې پټې شوې او زه بيخي بېغمه شومه.

خو نن يوه بله ټکه راپرېوته. د پنجشنبې ورځ وه. ميړه مې په دوو بجو خپل موټر راوست. موټر مو د وړکتون د انګړ دننه ودراوه. خاله او مېړه مې راسره لګيا شول. په بېړه مو زېرمه کړې شيان موټر ته واچول. مېړه مې جلو ته کېناست. خاله لاړه چې دروازه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلاصه کړي. همدا چې دروازه خلاصه شوه سترګې مې د ورکتونونو پر معاونې ولګېدې چې له اداري مدیرې سره د دروازې شا ته ولاړه وه. اوه خدایه! دا څه لوبه راباندې وشوه. اوس به څه ځواب ورکړم.

مخې ته یې ورغلم. ښه راغلاست مې ورته ووایه. غږ مې لړزېده. زړه مې درزېده او ټول بدن مې رېږدېده. پر تندي مې یخې خولې راماتې وې.

هغوې لکه چې چا ورته ویلي وي، سیده د موټر خوا ته ورغلې.

معاونې په تونده ژبه پوښتنه وکړه: موټر کې مو څه بار کړي دي؟

ژبه مې بنده بنده کېده. ځواب مې ورکړ: هېڅ... بس... هغه... څه شی دي... هغه اضافي مواد دي صایب.

_ اضافي مواد؟ اضافي مواد له کومه شول؟

_ معاونه صایب... هغه... هغه داسې ده... داسې ده چې کله کله به ماشومانو غیرحاضري کوله کنه.

_ نو بیا؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ بيا به موږ په راپور کې... صايب په راپور کې به مو حاضر نيول.

ـ دې ته وايي عذر بدتر از گناه.

په دې وخت کې مې مېږه له موټره راکوز شو. زړه کې مې وويل چې څه د ده ژبه خو تېزه ده، له جنجاله به مې خلاصه کړي. خو معاونې هغه ته هم په آمرانه لهجه وويل: ته نه شرمېږې چې د ښځې غلا ته دې ناست يې؟

د هغه ژبه هم پخه شوه. ويې ويل: ولله... خورې... داسې ده... داسې ده چې

ـ ما خو اورېدلي دي چې ته په کومه موسسه کې پنځه سوه ډالره معاش لرې.

ـ هو... خورې. همداسې ده.

ـ نو بيا غلا ولې کوې؟

ـ ولله... نو څه ووايم.

زما داسې قار ورته راغلی و چې د ده ژبه خو دومره تېزه وه چې د همدې ژبې له برکته په موسسه کې مقرر شوی و که نه نو بل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کمال خو ولله که ولري خو اوس څه بلا وهلی چې خبرې نشي۔ کولای.

معاونې بیا ما ته وویل:

_ ته څنګه نه شرمېږې چې د ماشومانو حق خورې؟

اداري مدیرې وویل: چې یو ځل یې ځارنوالۍ ته معرفي کړو بیا به وشرمېږي.

په همدې وخت کې مې یوه خبره په ذهن کې لکه برېښنا وځلېده ورته مې وویل: خیر دی معاونه صایب. مه مې ځوروئ. تاسې خو هم لویه خېل خانه لرئ. زه خبره یم چې ستاسو مېلمانه هم ډېر دي. دغه مواد به تاسو ته _ تاسو دواړو ته به درکړم. خو چې ځارنوالۍ ته مې ونه لېږئ.

معاونې ویل: ته غواړې چې موږ هم په دې غلا کې درسره شریکې شو؟

_ نه... نه... خدای دې نکړي... معاونه صایب دا... دا مواد خو هسې هم اضافي دي کنه... صایب مصرف یې وختې تېر شوی نو ولې به غلا وي؟ دا خو ستاسو حق دی.

_ نه. نه. په دومره کي موادو به زموږ رنګ نه بدوې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ومې لیدل چې لهجه یې یو څه نرمه شوې نو جرات مې زیات شو. ورغبرګه مې کړه: ولې به دومره‌کی وي؟ هره میاشت کې به همدومره مواد در ورسېږي.

اداري مدیرې وویل: ګوره معاونه صایب! دې خوارکۍ خو هم والله که بده خبره کړې وي. دا بېچاره هم آبرو لري. ولې یې بې پته کوې؟ پربېرده چې خپله غریبي وکړي. څارنوال ته به یې خشته ولېږو؟ هسې چې ریښتیا شي، په دولت کې څوک دي چې غلا نه کوي؟

معاونې وویل: ځه خیر! ستا په خاطر به یې له ګناه څخه تېره شم. خو ...

اداري مدیرې زما خوا ته وکتل او د معاونې خبره یې ورپوره کړه: خو چې پخپله وعده وفا وکړي.

په چټکۍ سره مې وویل: صایب بېغمه اوسۍ. هره میاشت کې به مو برخه پخپل موټر کې در ورسوو.

مېږه مې د موټر شاتنۍ دروازې ورته خلاصې کړې او ویې ویل: راځئ موټر کې کښېنئ. زه به مو مواد درسره یوسم او د بل وخت لپاره به مو کورونه هم ووینم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغوې په موټر کې کېناستلې او په داسې حال کې چې موسکۍ موسکۍ کېدلې، خدای پاماني يې راسره وکړه.

زه په ببړه کورته لاړمه او د تېرې اونۍ له موادو څخه مې يوه خوندوره حلوا پخه کړه او د خيرات لپاره مې د باندې ولېږله. له ځان سره مې وويل: څه شکر دی چې بلا وه خو برکت يې نه و.

کابل _ اريا کلينيک

۱۳۸۶ – ۰۳ - ۰۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

فرهنګ او سياست

يو چا د «ډي ان اي» دفتر ته وربللی وم. هلته يو ورکشاپ و. چې ورغلم، کتل مې چې د نويو جوړو شويو ګوندونو د سر کسان ټول حاضر دي. نه پوهېږم چې زه يې ځنګه دعوت کړی وم. زه خو نه په کوم ګوند کې وم، نه کوم سازمان کې. يوازې مې کله کله سياسي ليکنې کولې.

ټولو لوکسې دريشۍ اغوستې وې. ښکلې نيکټايۍ يې تړلې وې. د عطرو بويونو خو يې ټوله کوټه په سر اخيستې وه. يوازې زه په خت پرتوګ کې وم. د کوټې اخر سر ته لاړم او په يوه کنج کې کېناستم. ما وې چې څوک مې ونه شړي. پس له يو څه انتظاره يو دنګ شين سترګی سړی کوټې ته راننوت. يو ساده کوبای پتلون يې د يوه بې لستوڼي کميس سره اغوستی و. ترجمان يې تر ده ډېر لوکس و. ځان يې داسې را وپېژاند: زه جېمز واکر د امريکا په خارجه وزارت کې د سياسي ګوندونو په ډيپارټمنټ کې کار کوم. نن تاسو ته د سياسي ګوندونو تر منځ د ايتلاف په هکله يو څو خبرې کوم.

د دې په ويلو سره سپينې دړې خوا ته لاړ او په انګرېزي باندې يې وليکل: ايتلاف

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا یې ټولو ته په خیر وکتل.

ترجمان ته یې وویل: زما له بکس نه کاغذ او قلمونه راوباسه او پر دې څو کسانو چې قلمونه نلري، ویې وېشه.

همدا چې ترجمان د قلمونو پر وېشلو پیل کړ، ومې لیدل چې ټولو خپل قلمونه بېرته خپلو جیبونو ته واچول او هر یوه یې ترجمان ته ویل چې:

_ ماته هم راکړه.

_ یگ دانه بر مام.

_ دې خوا ته وگوره.

له کوټې نه حمام جوړ شو.

د جېمز خوله وازه پاتې وه. شاوخوا ته یې حیران حیران کتل.

تاسو څه فکر کوئ چې دا قلمونه څه ډول وو. پارکر؟ شیفر؟ یا کوم بل ډول گران بیه قلم؟

نه بابا ساده بېک قلمونه وو چې ښار کې په پنځو افغانیو خرڅېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په همدې وخت کې څنګ ته مې ناست سړي ته فکر شو چې د قلم په اخیستلو دومره خوشاله و چې خوله یې جینګه پاتې وه. سوټ بوټ یې ښه برابر و. ږیره او برېتونه یې هم پاک خرییلي وو. خو تر لاندنۍ شونډې نه یې لاندې یو غټ تک تور مچ ناست و. لاس مې وروغځاوه چې مچ ترینه وشړم. بد بد یې راته وکتل او ویې ویل:

ـ چې میکني؟

ـ هیڅ وروره ما وې چې دغه مچ به درنه وشړم.

ـ او بې فرهنګ اې ریش اس یا منګس؟

ـ اوه ورورکه بخښنه غواړم. دا ږېره خو دې ما ته بیخي لکه مچ غوندې ښکارېده.

ـ ادم کوهي!

زړه کې مې وویل چې کوهي خو ریښتیا چې یم او په دې که نو څه عیب دی. سمې خو هسې هم زورواکو لاندې کړي دي. موږ بیچاره‌ګان خو مجبوره یو چې په غرونو کې واړوو. خو دا بې فرهنګ یې نو ولې راته وویل. که د داسې ږېرې لرل فرهنګ وي خو ریښتیا هم بې فرهنګ یم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو بل سړکی راغی. کاغذ او قلم یې په لاس کې و. له یوه سره یې د ناستو کسانو نومونه لیکل. د هر چا مخې ته به چې ودرېد، هغه به ځان ورته معرفي کاوه:

ـ بکتاش پیکار گرا ریس حزب جوانان فېشن گرا

ـ رحمان قل جوشان معاون حزب رفاه برای شمال

ـ فروزان فرزانه فر حزب مترقي ارایش

ـ داریوش قبادیان حزب مشارکت فرهنگي

ـ عبدالستار سنتیار مسلمانیک گوند

د «مسلمانیک» کلمه راته عجیبه غوندې ښکاره شوه. خو بیا یو چا راته وویل چې د مسلمانیک «ایک» د ډیموکراتیک له «ایک» څخه اخیستل شوی.

خیر. جیمز په اوتو بوتو سر شو. داسې خبرې یې کولې چې ته وا موږ ورته ماشومان ښکارېدو. ویل یې چې: «د ایتلاف گټه دا ده چې انرژۍ مو پر څو برخو نه وېشل کیږي او که چېرې ایتلاف سره وکړئ نو انتخابات گټلې شئ. خو د ایتلاف اول شرط دا دی چې ایتلاف کوونکي باید سره گډې موخې او گډ نظریات ولري.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړه کې مې ووېل چې موږ د داسې ګوندونو او تنظيمونو ايتلافونه ليدلي دي چې يو د بل وينو ته هم تږي دي، يو د بل په زرهاوو تنه يې سره وژلي دي او نن په يوه کاسه کې ډوډۍ خوري. نو ته څه راته لګيا يې او د ايتلاف درسونه راکوې؟ موږ پخپله په دې کار کې استادان يو. ته وايې ايتلاف کوونکي بايد سره ګډې موخې ولري. خو موږ تور، سپين، سور او شين سره ګډ‌وو او بيا نو برګ برګ کېږو.

د جېمز په خبرو کې يو ټکی هم نه و چې په يادداشت کولو دې وارزي. خو ټول ناست کسان بوخت وو او قلمونه يې پر کاغذو خوځېدل. ما وې ته ودرېږه چې دوې څه شی ليکي. يوه ته مې سر ورنږدې کړ. که ګورم چې د خپلې امضا پرېکټس کوي. ټوله پانه يې په امضاګانو ډکه کړې وه. يو بل تن بيا داسې ښکارېده چې پر خپل نوم به مين وي، د کاغذ مخ او شا يې په خپل نوم ښايسته کړی و. څنګ ته مې ناست فرهنګي چې زه يې بې فرهنګه بللی وم، يو زړه کښلی و چې په غشي سوری شوی. د وينو له څاڅکو څخه يې لښتی بهېدلی او د پاڼې په اخر کې په سيند بدل شوی و. ما خو بيالوژي کې لوستلي وو چې د انسان د بدن

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټوله وینه پنځـه لیټـره کیـږي نـو دا بـه د کـوم ځنـاور زړه وي چـې دومره ډېره وینه لري؟

جېمز د خپلو خبرو په پای کې وویل: ښاغلو! په ځنـګ کوټـه کـې ډوډۍ تیاره ده. مهرباني وکړئ.

د ټولو په څېرو کې د خوشحالۍ برېښنا وځلېده. زه تشناب ته لاړم چې لاس پرېمینځم. خو چې بېرته راغلم «نه دي د ویلـو هغـه څـه چې ما لیدلي دي» پر مېزونو باندې برید و. داسې ښـکارېده چـې دا ټول خلک له وریجو څخه پرهېز دي او یا خـو چـا قسـم ورکـړی چې پرته له غوښې دې بل څه نه خوري. خـوړل کاشـکې وای. نـه پوهېږم چې داړل وو که چیچل وو. اوس که ووایـم چـې د داړونکـو په څېر یې پر غوښو حملې کولې خو ما به هم ملالۍ جویا غوندې پسې واخلئ. تر ټولو جالب خو هماغه فرهنګـي و د چـرګ ورنونـه یې یو په بل پسې پورته کول. په داسې بېړه یې شخوند واهه چـې ته وا د ټېکې کار دی.

ورون به یې په دواړو لاسو ونیو او په جینګو غاښو به یـې وداړل. پـه دې وخت کې جېمز هم راغی خو د فرهنګي په لیدلو بېرته په بېړه ووت. څو شېبې وروسته په منډه راغی. یوه ډیجیټله کمـره یـې پـه لاس کې وه. د فرهنګي عکسونه یې په داسې حال کې واخیسـتل

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د یوه ورون غوښې یې خلاصې کړې او پر هډوکو یې شخوند واهه. جېمز فرهنګي ته پرله پسې تنکیو تنکیو ویل. فرهنګي هم خپل موټی شوی لاس چې غټه ګوته یې نېغه نیولې وه، جیمز خوا ته ښوراوه او تنکیو تنکیو یې ویل.

څه به ووایم. د فرهنګیانو او سیاستوالو د دې حال په لېدو مې اشتها بنده شوه. فرهنګ او سیاست دواړه مې هغوې ته پرېښودل او خپله لاره مې ونیوه.

کابل

۱۳۸٦ – ۰۳ - ۰۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلتوري يرغل

جانو چې په يوه موسسه کــې د انګــريـزي ژبې ترجمان شو، نوم يې لــه جانو څخه په جان محمد بدل شو. پخوا به ان خپل مور او پلار هم جانو باله خو اوس چې هغه ځان ته يـو تخلـص هـم پيـدا کړی و نو ټولو «ځانګړی صاحب» باله.

هـغه دا تخلص په دې خاطــر غوره کړی و چې غــوښتل يـې هــر څـــه يې ځانګړی وي او له نورو نه توپير ولـري نـو همـدا و چــې د ويښتانو له ډول نه نيولې بيا تر کاليو، عينکو، او بوټــونو پـورې هـر څه يې ځانګړي شول. که د نورو بوټونه پنډ پنډ وو نو د ده به نری څوکې والا وو. که نورو ځوانانو پينه يي پتلونونـه اغوسـتل نـو د ده بـه بيخــي شـلېدلي وو. کـه همـزولي يــې پيپسي۔ څښـلې، د ده څښاک به بير و. دی په خوراک، څښاک، خبرو اترو او خلاصه چې په هر څه کې له نورو نه جوت توپير پيدا کړی و.

يوه ورځ د هـمـدغسې ځــانګړو شيانو په خـوړلـو ورته د نـس درد او خــواګــرځــی پيدا شــو او دی يې مجــبور کــړ چـــې د ډاکترانـو کتنځيو ته مخـه کـړي. د عـادت لـه مــخې ده غوښـتل چــې کـوم ځانګړي ډاکتر ته ورشي، نه کوم عادي ډاکـتر تـه. نـو ځکـه يــې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډاکترانو د لوحو په لوستلو پیل وکړ. له یوه ساعت وروسته یې یوه ځانګړې لوحه ولیدله چې پرې لیکل شوي و:

رنځور زیب ډاکتر ناروغمل

متخصص امراض قلب، شش، معده، گرده، روده، جگر، کیسه صفرا، قبرغه، مثانه...

تحصیلات عالي در هندوستان

د لوحې اخري لیکه په سره رنګ لیکل شوې وه. تر څو د لرې نه د خلکو په سترګو ولګېږي. جانو له ځانه سره وویل: یاره ځانګړیه! ځانګړی ډاکتر دې وموند. بس ورځه او ځان ورباندې ګوره.

جانو د کتنځي خوا ته چې د یوې ودانۍ په دریم پوړ کې و، روان شو. د تنګو او تیارو پوړیو څخه چې د نم بوی یې د سړي سا بندوله، پورته شو او کتنځي ته ورسېد. له نیم ساعت انتظاره وروسته د ده وار ورسېد. جانو له ځانه سره وویل چې ډاکتر خو په هندوستان کې تحصیل کړی او هلته خو ټولې زده کړې په انګریزي ژبه کیږي نو راځه ته هم خپله انګریزي ورباندې «ټرای» کړه. کتنځي ته له ننوتو سره سم یې وویل: «هلو! ګوډ افټرنون»

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرته له دې چې د ډاکتر ځواب ته تم شي، په ګړندۍ ژبه یې ادامه ورکړه: آی هف ا پرابلم وېد مای ابډومن آی هف ستهوماک اېک، نازیا اینډ ومیټینګ اینډ آلسو ډیاریا.

I have a problem with my abdomen. I have .stomachache, nausea and vomiting and also diarrhea

ناڅاپه متوجه شو چې ډاکتر ورته داسې حیران حیران ګوري چې ته وا په دواړو غوږو کوڼ دی او بیخي اوري نه. نو ویې ویل: ډاکتر صاحب په انګریزي نه پوهېږې، که څنګه؟

- نه مې پلار انګرېز دی او نه مې مور انګرېزه ده. نو انګرېزي به مې ولې زده وي؟

_ تا خو تحصیل په هندوستان کې کړی.

_ هو کړی مې دی. نو څه؟

_ هلته خو درسونه په انګرېزي ژبه وي نو ستا څنګه نه ده زده؟

ډاکتر په داسې وارخطایۍ لکه چې لاس په لاس په غلا نیول شوی وي، وویل: هو... هو... رېښتیا درس خو مې په هند

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې ویلی. خو هغه وخت هلته انګرېزي نه چلېده. هر څه په اردو ژبه وو.

جانو په سپین سترګي سره وویل: چل کویي بات نهي مې آپ کو اردو مې بتاتاهو. بات یې هې که میري پېټ مې درد هې، اولټي آرهي هې اور...

ډاکتر جانو پرې نه ښود چې خپله خبره پوره کړي او په داسې حال کې چې رنګ یې سور اوښتی و، خو غوښتل یې چې خپله وارخطایي پټه کړي، وویل: وروره! دا د پردیو ژبې څه کوې؟ راځه چې په خپله ژبه سره وغږېږو. اوس نو ووایه څه تکلیف لرې؟

جانو چې په خبره پوه شوی و، وویل: نس مې خوږېږي. خوا مې ګرځي، قی وهم او د نسه هم خراب یم.

ډاکتر د جانو فشار وکوت او یوه اوږده نسخه یې ورته ولیکله. جانو نسخه واخیسته او له کتنځي نه ووت. خو دوا یې وانخیسته.

یوه اونۍ وروسته جانو ښار ته لاړ. ویې لېدل چې د اطلاعاتو او کلتور وزارت مخې ته ډېر کسان سره راټول شوي وو چې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاسونو یې شعارونه پورته کړي وو. د ټولو نه مخکې یو سړی ولاړ و چې پرله پسې یې دغه شعارونه ورکول:

دولت دې د کلتوري یرغل مخه ونیسي!

دولت دې پر هندي فلمونو بندیز ولګوي!

موږ نه غواړو چې ځوانان مو د پردیو ژبې زده کړي!

جانو چې ښه وړاندې ولاړ، ویې لیدل چې هماغه ډاکټر ناروغمل دی چې شعار ورکوي.

کجکی ۱۳۸۵ – ۱۱ - ۱۱

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library